

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2012 m. kovo 27 d.

dėl priemonių SA. 26909 (2011/C) kurias įgyvendino Portugalija restruktūrizuodama „Banco Português de Negócios“ (BPN)

(pranešta dokumentu Nr. C(2012) 2043)

(Tekstas autentiškas tik portugalų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2012/660/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas ⁽¹⁾ pagal Sutarties 108 straipsnio 2 dalį ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. Procedūra

(1) 2008 m. lapkričio 2 d. Portugalijos vyriausybė patvirtino įstatymo, kuriuo nacionalizuojamos „Banco Português de Negócios, S.A.“ (toliau – BPN arba bankas) akcinio kapitalo akcijos, projektą. Įstatymas paskelbtas 2008 m. lapkričio 11 d., jam suteiktas numeris 62-A/2008 (toliau – nacionalizavimo įstatymas). BPN nacionalizuotas lapkričio 12 d. nuline kaina.

(2) 2008 m. lapkričio 5 d. Portugalijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad Portugalijos vyriausybė priėmė įstatymo projektą. 2008 m. lapkričio 11 ir 13 d. jos pranešė Komisijai, kad nacionalizavimo įstatymas paskelbtas.

(3) Komisija nedelsdama paprašė papildomos informacijos apie visas valstybės pagalbos priemones, teiktinas BPN pagal nacionalizavimo procedūrą, ir pareikalavo pateikti BPN restruktūrizavimo planą.

(4) Portugalija iš anksto nebuvo pranešusi apie jokiais BPN skirtas valstybės pagalbos priemones. Ji informavo Komisiją apie tas priemones tik gerokai vėliau, pakartotinai jos to paprašius.

(5) Atsižvelgdama į tai, 2008 m. lapkričio 14 d. Komisija pareikalavo informacijos apie konkrečias BPN skirtas valstybės pagalbos priemones ir restruktūrizavimo plano. Paskui 2009 m. sausio 5 d., balandžio 23 ir 29 d. Komisija siuntė priminimus.

(6) Portugalijos valdžios institucijos į prašymus pateikti informaciją atsakė 2009 m. sausio 8 d., balandžio 28 d. ir birželio 23 d., bet nepateikė informacijos apie BPN skirtas konkrečias valstybės pagalbos priemones ar restruktūrizavimo plano. 2009 m. birželio 23 d. rašte Portugalijos valdžios institucijos minėjo, kad svarsto galimybę išskirstyti BPN turtą ir parduoti banką.

(7) Komisija 2009 m. liepos 17 d., rugsėjo 4 ir 14 d., lapkričio 30 d., 2010 m. vasario 5 d. ir kovo 16 d. pakartotinai pateikė informacijos prašymus.

(8) 2009 m. rugpjūčio 14 d. Portugalijos valdžios institucijos atsakė, kad BPN turėjo išleisti iki 2 mlrd. EUR vertės komercinių vertybinių popierių, kuriuos turėjo pasirašyti „Caixa Geral de Depósitos“ (toliau – CGD) išleidus valstybės garantiją. Jų nuomone, garantija buvo tiesiogiai susijusi su nacionalizavimo įstatymu ir todėl negalėjo

⁽¹⁾ OL C 371, 2011 12 20, p. 14.

- būti laikoma valstybės pagalba. 2009 m. spalio 12 d. Portugalijos valdžios institucijos persiuntė papildomą informaciją apie CGD ir valstybės įsikišimą. 2009 m. lapkričio 21 d. 2010 m. vasario 17 ir 18 d. ir kovo 31 d. jos pateikė papildomą informaciją.
- (9) Po 2010 m. birželio 16 d. vykusio susitikimo su Portugalijos valdžios institucijomis 2010 m. rugpjūčio 12 d. Komisija vėl paprašė Portugalijos valdžios institucijų, *inter alia*, nedelsiant pateikti BPN restruktūrizavimo planą. Planas nebuvo pateiktas, ir 2010 m. rugpjūčio 31 d. Komisija persiuntė oficialų priminimą pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB Sutarties 93 straipsnio (dabartinio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio) taikymo taisykles, 5 straipsnio 2 dalį ⁽¹⁾.
- (10) 2010 m. rugsėjo 14 d. Portugalijos valdžios institucijos persiuntė dokumentą „Memorando: a nacionalização, a reestruturação e a reprivatização projectada do Banco Português de Negócios, SA“ (toliau – 2010 m. rugsėjo 14 d. memorandumas), kuriame trumpai aprašytas BPN restruktūrizavimo planas ir svarbiausi privatizacijos proceso aspektai.
- (11) Nustačiusi, kad 2010 m. rugsėjo 14 d. memorandumu vis dar trūksta tam tikros informacijos, 2010 m. rugsėjo 29 d. Komisija išsiuntė raštą, kuriame Portugalijos valdžios institucijų prašė papildomos informacijos; 2010 m. lapkričio 15 d. elektroniniu paštu Portugalijos valdžios institucijos paprašė pratęsti atsakymo terminą, ir 2010 m. lapkričio 18 d. raštu Komisija patenkino šį prašymą. Portugalijos valdžios institucijos papildomus paaiškinimus pateikė 2010 m. lapkričio 26 d. raštu ir 2011 m. sausio 25 d. elektroniniu paštu.
- (12) 2011 m. vasario 16 d. Komisija paprašė paaiškinti kai kuriuos dalykus ir pateikti papildomus duomenis. Portugalijos valdžios institucijos atsakė 2011 m. kovo 16 d.
- (13) Prieš 2011 m. gegužės 17 d. pasirašant susitarimo memorandumą (toliau – susitarimo memorandumas) ⁽²⁾ vyko Portugalijos susitikimai su Tarptautiniu valiutos fondu, Europos Centrinio Banku ir Europos Komisija, o Komisija 2011 m. balandžio 27 d. taip pat surengė susitikimą su BPN vadovybe. Susitarimo memorandumu numatyta iki 2011 m. liepos mėn. pabaigos parduoti BPN. Todėl Komisija 2011 m. gegužės 20 d. išsiuntė prašymą pateikti informaciją apie banko restruktūrizavimą ir planuojamą pardavimo procesą. Kadangi Portugalijos valdžios institucijos neatsakė, 2011 m. liepos 8 d. buvo išsiųstas priminimas, kartu pareikalauta pateikti papildomą informaciją, nes žiniasklaidoje pasirodė pranešimų, kad suteikiant valstybės garantiją BPN buvo skirta papildomų valstybės pagalbos išteklių. Privatizavimo proceso apžvalgą Portugalijos valdžios institucijos pateikė 2011 m. rugpjūčio 5 d.
- (14) Komisija 2011 m. rugpjūčio 10 d. susitiko su Portugalijos valdžios institucijomis. Portugalijos valdžios institucijos per susitikimą ir vėliau 2011 m. rugpjūčio 28 d. pateikė Komisijai papildomą informaciją. Daugiau informacijos Komisija gavo 2011 m. rugsėjo 14 d. ir spalio 14 d.
- (15) 2011 m. spalio 24 d. sprendimu (toliau – 2011 m. spalio 24 d. sprendimas) Komisija pradėjo procedūrą, kaip nustatyta Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje, bylos numeris SA.26909, dėl įtariamos BPN ir „Banco BIC Português S.A.“ (toliau – BIC) skirtos pagalbos ⁽³⁾.
- (16) 2011 m. spalio 24 d. sprendimas paskelbtas 2011 m. gruodžio 20 d. Per nustatytą vieno mėnesio terminą trečiųjų šalių pastabų negauta.
- (17) 2011 m. gruodžio 9 d. Portugalija pateikė Komisijai bendrąjį susitarimą, kurį tą pačią dieną pasirašė BIC ir Portugalijos valdžios institucijos (toliau – bendrasis susitarimas).
- (18) 2012 m. sausio 20 d. Portugalija pateikė atsakymą į 2011 m. spalio 24 d. sprendime išdėstytas pastabas. Tą pačią dieną Portugalijos valdžios institucijos taip pat pateikė papildomą informaciją, įskaitant naują BPN restruktūrizavimo planą (toliau – 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planas) ir atsakymą į papildomus klausimus, kuriuos Komisija pateikė 2011 m. gruodžio 21 d. dėl bendrojo susitarimo. Ši informacija buvo papildyta 2012 m. vasario 3 d. pateikus verslo ir gyvybingumo planą, kurį parengė BIC ir kuris toliau šiame sprendime laikomas neatsiejama 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plano dalimi. Daugiau informacijos pateikta 2012 m. vasario 10, 17 ir 23 d. atsakant į papildomus klausimus, kuriuos Komisija Portugalijos valdžios institucijoms pateikė 2012 m. vasario 8, 14 ir 17 d. 2012 m. kovo 16 d. Portugalija prisiėmė kelis įsipareigojimus Komisijai.

⁽¹⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

⁽²⁾ Portugalija, „Susitarimo memorandumas dėl specialiosios ekonominės politikos sąlygos“, 2011 m. gegužės 17 d., http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/mou/2011-05-18-mou-portugal_en.pdf.

⁽³⁾ Kaip išsamiau aprašyta (52) dalyje, BIC yra nedidelis bankas, Portugalijoje veikiantis nuo 2008 m.

(19) Vykstant procedūrai, Portugalijos valstybė, BPN ir Komisija nuolat keitėsi informacija, rengė telekonferencijas ir susitikimus.

2. Paramos gavėjų ir priemonių aprašymas

2.1. Paramos gavėjas ir jo patiriami sunkumai

(20) BPN – tai Portugalijoje įsikūrusi finansų įstaiga, teikianti įvairias bankininkystės paslaugas. Ji buvo nacionalizuota 2008 m. lapkričio 11 d., kai ją sudarė 213 filialų (4 iš jų buvo Prancūzijoje) tinklas, maždaug 2 200 darbuotojų ir bendras turtas už 6,6 mlrd. EUR, t. y. maždaug 2 proc. viso Portugalijos mažmeninės bankininkystės sektoriaus turto.

(21) Pasak Portugalijos valdžios institucijų⁽¹⁾, BPN su likvidumo problemomis susidūrė nuo 2008 m. vasaros, kai reitingų agentūra „Moody’s“ 2008 m. liepos 18 d. sumažino BPN reitingą nuo Baa1 iki Baa3⁽²⁾. Nors rugpjūčio mėn. pabaigoje BPN buvo teigiamas 316 mln. EUR likvidumas, iki 2008 m. spalio 22 d. jau atsirado itin didelis neigiamas 831 mln. EUR likvidumas, o jo sąskaitoje Portugalijos banke (toliau – BdP) sumos buvo gerokai mažesnės už pagal įstatymus reikalaujamą vidurkį. Tuomet 2008 m. spalio mėn. imtasi kelių iniciatyvų, kad bankas galėtų įveikti su likvidumu susijusius jam kilusius sunkumus ir išvengti mokėjimų išpareigojimų nevykdymo, visų pirma skiriant paskolas kaip specialiąją likvidumo pagalbos priemonę bei BdP ir valstybės valdomam CGD⁽³⁾ vykdant kitas operacijas.

(22) Atsižvelgdamos į BPN nuostolių mastą, Portugalijos valdžios institucijos nusprendė, kad būtų netikslinga toliau teikti likvidumo pagalbą dėl „didelės rizikos, kuri kiltų [BdP ir CGD]“⁽⁴⁾. BPN akcininkai pristatė planą, bet vyriausybė, remdamasi 2008 m. spalio 30 d. BdP nuomone, nusprendė, kad šis planas neįgyvendintinas. Kadangi BPN dėl didelio vertės sumažėjimo nebeatitiko mokumo reikalavimų⁽⁵⁾, vyriausybė pasiūlė Parlamentui nacionalizuoti BPN nuline kaina⁽⁶⁾. Šis pasiūlymas priimtas 2008 m. lapkričio 11 d. įstatymu 62-A/2008 (toliau – nacionalizavimo įstatymas).

(1) „Pranešimas dėl „Banco Português de Negócios“, 2010 m. vasario 17 d.

(2) Žr., pvz., 2008 m. Portugalijos banko finansinio stabilumo ataskaitos p. 96.

(3) CGD – tai bankas, visiškai priklausantis Portugalijos valstybei.

(4) „Pranešimas dėl „Banco Português de Negócios“, 2010 m. vasario 17 d., p. 4.

(5) Po nacionalizavimo įvertinta, kad vertė sumažėjo „daugiau nei 20 proc. viso BPN tuometinio turto“; žr. 2010 m. rugsėjo 14 d. memorandumą, p. 17.

(6) „Deutsche Bank“ ir „Deloitte“ vertinimais, nacionalizavimo dieną BPN turto ir finansinė vertė buvo neigiama.

(23) Portugalijos valdžios institucijų nuomone, vertė sumažėjo dėl 2008 m. birželio mėn. BdP ir išorės auditų metu nustatytų pažeidimų ir neteisėtų veiksmų, kurie vėliau 2009 m. BdP ataskaitoje aprašyti kaip „grupės aukščiausiosios vadovybės nuolatinis tyčinis nesąžiningas elgesys“⁽⁷⁾. Ši veikla buvo tiriama, pradėtos kelios administracinių pažeidimų procedūros („processos de contra-ordenação“) ir pateiktas skundas Respublikos generalinei prokuratūrai.

(24) Pagal nacionalizavimo įstatymą CGD atsako už BPN valdymą, BPN valdymo padalinių narių skyrimą ir BPN valdymo tikslų nustatymą per 60 dienų nuo nacionalizavimo. Be to, nacionalizavimo įstatyme taip pat yra nuostata, kad kredito ar likvidumo pagalbos priemonės, kurias CGD „skiria BPN jį nacionalizuojant ar valstybės vardu, [...] užtikrinamos valstybės garantija“⁽⁸⁾.

2.2. Finansinės paramos priemonės iki nacionalizavimo

(25) Prieš savo nacionalizavimą 2008 m. lapkričio mėn. BPN jau buvo pasinaudojęs keliomis finansinės paramos priemonėmis, kurias Portugalijos valdžios institucijos apibūdino kaip „specialiąsias likvidumo paramos priemones“⁽⁹⁾; 2010 m. vasario 17 d. Portugalijos valdžios institucijos Komisijai pranešė, kad iki 2008 m. spalio 30 d. ir CGD, ir BdP skyrė BPN iš viso 501,6 mln. EUR vertės specialiąsias likvidumo paramos priemones, įskaitant keturias iš viso 315 mln. EUR vertės paskolas, kurias CGD skyrė BPN⁽¹⁰⁾, ir 2008 m. spalio mėn. BdP skirtą 186,6 mln. EUR skubią pagalbą likvidumui padidinti (ELA)⁽¹¹⁾.

(26) Nors BdP po nacionalizavimo atgavo savo išteklius, CGD suteiktos keturios paskolos gražintos tik 2009 m. kovo 9 d., kai BPN išleido pirmą komercinį vertybinį popierių.

(7) 2008 m. Portugalijos banko finansinio stabilumo ataskaita, cituojama 2010 m. rugsėjo 14 d. memorandumo p. 16.

(8) Nacionalizavimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalis.

(9) Žr. 2010 m. vasario 17 d. Portugalijos valdžios institucijų persiūsto dokumento „Nota: Banco Português de Negócios, S.A.“ p. 3.

(10) 2008 m. spalio mėn. CGD pasirašė tris trumpalaikės paskolos susitarimus su BPN: i) 2008 m. spalio 9 d. – 200 mln. EUR sumos su tam tikro turto ir BPN valdomų pastatų hipotekos teisių užstatu; ii) 2008 m. spalio 28 d. – papildomai 15 mln. EUR sumos; ir iii) 2008 m. spalio 29 d. – naujos 20 mln. EUR paskolos. Ketvirtąją trumpalaikę 80 mln. EUR paskolą BPN likvidumui padidinti CGD skyrė 2008 m. lapkričio 3 d. Visoms keturioms paskoloms taikyta 1 mėnesio Euribor norma pridėjus 1 proc. skirtumą, o pagal antrąją, trečiąją ir ketvirtąją paskolas numatytos tos pačios užstato teisės, kaip ir pirmosios 200 mln. EUR paskolos atveju.

(11) Pagal 2010 m. vasario 17 d. „Nota dėl BPN“, susitarimas dėl ELA priemonės pasirašytas 2008 m. spalio 17 d., priemonės vertė padidinta 2008 m. spalio 27 d.

2.3. Finansinės paramos priemonės po nacionalizavimo

- (27) 2009 m. kovo mėn. BPN išleido komercinių vertybinių popierių, kurių garantuotai pasirašo CGD ir kuriam numatyta 2 mlrd. EUR valstybės garantija. Apie šias valstybės garantijas Komisijai pranešta 2009 m. rugpjūčio 14 d.
- (28) 2010 m. vasario 17 d. rašte Portugalijos valdžios institucijos taip pat minėjo, kad 2009 m. spalio 27 d. CGD įgaliotas pasirašyti dar 1 mlrd. EUR komercinius vertybinius popierius su valstybės garantija. Vėliau 2010 m. birželio 14 d. elektroniniu paštu Komisijai buvo pranešta, kad BPN išleistų ir CGD pasirašytų komercinių vertybinių popierių valstybės garantijų bendroji vertė padidėjo iki 4 mlrd. EUR, nes 2010 m. balandžio mėn. CGD organizavo ir pasirašė 1 mlrd. EUR sumos trečiąją BPN komercinių vertybinių popierių emisiją.
- (29) Atsižvelgiant į tai, reikėtų paminėti, kad po savo nacionalizavimo 2008 m. lapkričio mėn. iki 2011 m. birželio mėn. BPN nuolat naudojo CGD suteikiamų pinigų rinkos kredito priemonėmis. 2009 m. vasario 28 d. sumos, kurias BPN skolingas CGD pagal šias trumpalaikes priemones, sudarė maždaug 2,2 mlrd. EUR. Portugalijos valdžios institucijų pateiktais duomenimis, šios sumos sumažėjo išleisus komercinius vertybinius popierius, kaip minėta (27) ir (28) dalyse ⁽¹⁾.
- (30) Iki 2011 m. birželio mėn. BPN pinigų rinkos priemonių pozicija CGD atžvilgiu buvo apie 1 mlrd. EUR. Nors finansavimas vyko kasdien, pasak Portugalijos valdžios institucijų, ilgesniais laikotarpiais ⁽²⁾ jis buvo struktūrinio pobūdžio, ir jį pakeitė ketvirtoji – paskutinė – 2011 m. birželio mėn. komercinių vertybinių popierių emisija, išleisus dvi emisijas po 500 mln. EUR.
- (31) Remiantis 2012 m. vasario 3 d. Portugalijos valdžios institucijų pateiktais skaičiais, 2011 m. gruodžio 31 d. BPN skola CGD (be komercinių vertybinių popierių emisijų) buvo 433,7 mln. EUR, o 2012 m. sausio 31 d. – 232 mln. EUR.

1 lentelė

CGD užtikrinto BPN likvidumo apžvalga 2011 m. gruodžio 31 d.

	Su tiesiogine valstybės garantija	CGD paskolos (be tiesioginės valstybės garantijos)	Iš viso
BPN	1 400 000 000,00	433 732 654,56	1 833 732 654,56
Specialiosios paskirties įmonės ⁽¹⁾	3 100 000 000,00	795 111 660,00	3 895 111 660,00
Iš viso	4 500 000 000,00	1 228 844 314,56	5 728 844 314,56

Šaltinis: Portugalijos valdžios institucijos.

⁽¹⁾ Specialiosios paskirties įmonių apskaita nuo BPN buvo atskirta 2010 m. gruodžio 31 d., valstybė ją oficialiai perėmė 2012 m. vasario 15 d.

- (32) Reikėtų paminėti, kad pagal nacionalizavimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalį visoms kredito ar likvidumo linijoms, kurias nacionalizuojant banką CGD siūlo BPN, Portugalijos valstybė turi suteikti garantijas.
- (33) Todėl aišku, kad visoms 1 lentelėje pateiktoms sumoms pagal nacionalizavimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalį buvo suteikta valstybės garantija ir taikyti įvairūs išdo ir finansų valstybės sekretoriaus įsakymai. Atlyginimas už valstybės garantijas buvo 0,2 proc. per metus.

2.4. BPN restruktūrizavimas

2010 m. restruktūrizavimo planas

- (34) 2010 m. rugsėjo 13 d. pirminį restruktūrizavimo planą (toliau – 2010 m. restruktūrizavimo planas) Portugalijos valdžios institucijos 2010 m. rugsėjo 16 d. persiuntė Komisijai.
- (35) Tame plane Portugalijos valdžios institucijos paaiškino savo ketinimą padalyti BPN į vadinamuosius gerą ir blogą bankus ir vėliau mėginti parduoti gerą banką.

Banko pakartotinio privatizavimo mastas: SPI steigimas

- (36) Valstybė norėjo surengti atvirą konkursą vadinamajam geram bankui „BPN S.A.“, kuris turėjo tapti vien mažmeniniu banku, parduoti. Tas procesas turėjo vykti paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus, kurio specifikaciją („Caderno de Encargos“) Portugalijos valdžios institucijos patvirtino 2010 m. rugpjūčio 16 d. ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Žr. 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą, p. 32.

⁽²⁾ Žr. 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą, p. 28.

⁽³⁾ Ministrų Tarybos nutarimas Nr. 57-B/2010 dėl BPN pakartotinio privatizavimo. BPN privatizavimo teisinę sistemą nustatantis įstatymis potvarkis patvirtintas 2009 m. lapkričio mėn.

- (37) Pagal 2010 m. restruktūrizavimo planą dalis BPN turto ir išpareigojimų neturėjo būti pakartotinai privatizuojama, ją planuota perleisti trims naujoms specialiosios paskirties įmonėms (SPĮ): „Parvalorem“, „Parups“ ir „Parparticipadas“. Iš pradžių tos SPĮ įeitų į BPN sudėtį, o pardavus banką būtų perleistos valstybei. Paskolos ir kreditai būtų perleisti „Parvalorem“, nekilnojamasis turtas ir investiciniai fondai – „Parups“, o patronuojamosios įmonės – „Parparticipadas“. Portugalijos valdžios institucijų vertinimu, SPĮ perleistino turto visa suma buvo 3 885 mln. EUR: 2 507 mln. EUR perleistina „Parvalorem“, 1 228 mln. EUR – „Parups“ ir 150 mln. EUR – „Parparticipadas“.
- (38) Paskolos būtų perleistos nominaliąja verte; fondų vienetai, vertybiniai popieriai ir nekilnojamasis turtas būtų perleisti pirkimo kaina, o BPN valdomos įmonės – balansine verte. Portugalijos valdžios institucijų vertinimu, bendroji vertė nuo 2010 m. gruodžio mėn. iš viso sumažėjo 1 798 mln. EUR: i) paskolos: 1 474 mln. EUR; ii) nekilnojamasis turtas: 16 mln. EUR; iii) fondų vienetai: 247 mln. EUR; iv) vertybiniai popieriai: 61 mln. EUR. Remiantis 2012 m. sausio 20 d. Portugalijos valdžios institucijų pateikta informacija, šis turtas buvo perleistas SPĮ 2010 m. gruodžio 23 ir 30 d. ⁽¹⁾ Tačiau SPĮ teliko BPN dalis iki 2012 m. vasario 15 d., kai jos buvo pašalintos iš BPN ir perleistos kitai valstybės valdomai bendrovei.
- (39) Pasak Portugalijos valdžios institucijų, turtas perleistas SPĮ vadovaujantis objektyviais kriterijais, atsižvelgiant į vertės sumažėjimo mastą ir į tai, kad nacionalizavus BPN tam tikra banko veikla nebebuvo pagrindinė (vartotojų paskolos, investicinis bankas, turto valdymas, investicinių fondų valdymas, draudimas ir tarptautinis verslas). BPN turėjo naujai įsitvirtinti kaip vien mažmeninis bankas, patiriantis mažesnę riziką dėl didmeninio finansavimo netikrumo.
- (40) SPĮ finansavo turto įsigijimą per dvi finansavimo linijas už 3 895 mln. EUR sumą: CGD įsigytos 3 100 mln. EUR obligacijos su valstybės garantija ir 795 mln. EUR bendrosios vertės CGD suteiktos paskolos įkeičiant turtą. Pajamos pardavus turtą SPĮ leido BPN grąžinti 3 900 mln. EUR, kuriuos jis gavo iš CGD: 3 600 mlrd. EUR – iš pirminės 4 mlrd. EUR komercinių vertybinių popierių emisijos (t. y. BPN negrąžins 400 mln. EUR komercinių vertybinių popierių su valstybės garantija vertės) ir 300 mln. EUR – trumpalaikių pinigų rinkos paskolų.
- (41) Perleidus turtą BPN balansas sumažėjo maždaug 30 proc.
- (42) Remiantis iš Portugalijos valdžios institucijų gauta informacija, kad BPN atitiktų teisės ir reguliavimo reikalavimus (t. y. kad būtų įvykdytas reikalavimas 2011 m. pasiekti 9 proc. I lygio pagrindinio kapitalo ⁽²⁾), ir atsižvelgiant į tai, kad BPN nuosavas kapitalas perleidus turtą SPĮ vis tiek būtų neigiamas, valstybė turėtų rekapitalizuoti BPN skirdama maždaug 417 mln. EUR ⁽³⁾.
- Pirmieji du kvietimai pakartotinai privatizuoti*
- (43) BPN bazinė kaina (neįskaitant SPĮ perleistino turto) Portugalijos paskelbtame konkurse buvo 171,1 mln. EUR, vadovaujantis trečiųjų šalių konsultantų vertinimais: „Deloitte“ ([...] ^(*) mln. EUR) ir „Deutsche Bank“ ([...] mln. EUR). Tuo pačiu metu nauja BPN vadovybė CGD pradėjo banko restruktūrizavimo procesą. Nuo 2008 m. gruodžio mėn. iki 2010 m. gruodžio mėn. veiklos išlaidos sumažintos [1–10] proc.; BPN veikla apribota, kad bankas užsiimtų tik komercine mažmenine bankininkyste. Veikla buvo apribota iš dalies dėl indėlių sumažėjimo po nacionalizavimo, bet ir dėl turto perleidimo trims SPĮ. Šiomis priemonėmis 2010 m. nuostoliai sumažinti iki [50–150] mln. EUR, palyginti su [150–250] mln. EUR 2009 m. Nuo 2009 m. pradžios, siekiant pagerinti banko įvaizdį ir siūlomų produktų rinkinį, naujoji vadovybė sukūrė [...] naujų produktų ir kampanijų. Naujoji vadovybė taip pat įgyvendino banko rizikos valdymo priemones ir įdiegė vidaus kontrolės sistemas.
- (44) Iki 2010 m. rugsėjo 30 d. ir lapkričio 30 d. į pirmuosius du kvietimus teikti pasiūlymus dėl privatizavimo niekas neatsiliepė.
- (45) Po nesėkmingo konkurso 2011 m. sausio mėn. Portugalija pranešė apie ketinimą, kad bankas mažiau priklausytų nuo CGD, restruktūrizuoti BPN paskiriant naują nuo CGD nepriklausomą valdybą. Taip pat siekta BPN veiklos atsigavimą paspartinti sukuriant naują banko įvaizdį ir tapatybę bei tobulinant atsigavimo planą – mažinant išlaidas ir skatinant komercinę dinamiką. Tačiau, nepaisant kelių prašymų, atnaujintas restruktūrizavimo planas Komisijai nepateiktas.
- (46) 2011 m. gegužės 17 d. susitarimo memorandume vyriausybė leido pradėti naują privatizavimo procesą.

⁽¹⁾ Žr. 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą, p. 35.

⁽²⁾ Žr. Portugalijos banko pranešimas Nr. 3/2011“, kuriame reikalaujama, kad kredito įstaigos pasiektų 9 proc. I lygio pagrindinio kapitalo konsoliduotojo bazinio lygio iki 2011 m. gruodžio 31 d.

⁽³⁾ Žr. Portugalijos valdžios institucijų atsakymą, pateiktą 2012 m. vasario 17 d., 7 kl.

^(*) Konfidencialūs duomenys.

(47) Susitarimo memorandume Portugalijos valdžios institucijos išipareigojo „pradėti skubiai parduoti „Banco Português de Negócios“ (BPN) nenustačius minimalios kainos. Tam naujas planas pateiktas tvirtinti EK pagal konkurencijos taisykles. Tikslas – rasti pirkėją vėliausiai iki 2011 m. liepos mėn. pabaigos. Kad pardavimas vyktų sklandžiau, trys specialiosios paskirties įmonės, kurioms priklauso nepelningas ir nepagrindinis turtas, atskirtos nuo BPN, ir, derantis su galimais pirkėjais, šioms įmonėms galima perleisti daugiau turto. BPN taip pat pradeda dar vieną platesnio užmojo sąnaudų mažinimo priemonių programą, kad bankas būtų patrauklesnis investuotojams. Radus sprendimą, CGD reikalavimus su valstybės garantija BPN ir visoms su banku susijusioms specialiosios paskirties įmonėms perims valstybė pagal nustatytą grafiką⁽¹⁾.

Pardavimas BIC

(48) Trečiasis bandymas privatizuoti banką pradėtas 2011 m. gegužės mėn. pradžioje nenustačius minimalios kainos, kad BPN pirkėjas atsirastų iki 2011 m. liepos 31 d., kaip susitarta memorandume.

(49) Buvo surengtas konkursas, per kurį susisiektas su galimais suinteresuotais pirkėjais. Taip pat buvo parengta investavimo galimybių apžvalga (IGA). Remiantis IGA, suinteresuotosios šalys turėjo pateikti pasiūlymą iki 100 proc. BPN akcijų, bet galėtų taip pat prašyti, kad dar dalis turto ir išipareigojimų būtų pašalinta iš BPN balanso. Jos taip pat galėtų reikalauti didesnio masto rekapitalizavimo scenarijų. BPN ir galimi pasiūlymų teikėjai pasirašė proceso taisyklių memorandumą, pagal kurį pasiūlymų teikėjams suteikiama galimybė naudotis duomenų saugykla, 2011 m. birželio 15 d. sukurta penkioms savaitėms.

(50) Iki 2011 m. liepos 20 d. pateikti keturi saistantys pasiūlymai. Šiuos pasiūlymus išnagrinėjo CGD ir BPN valdybos, kurios savo nuomonę akcininkei – valstybei – pateikė iki 2011 m. liepos 25 d.

(51) Trys iš keturių saistančių pasiūlymų atmesti. Pasak Portugalijos valdžios institucijų, du pasiūlymų teikėjai („Montepio“ ir „Aníbal Ribeiro“) neatitiko su BPN pasirašyto memorandumo reikalavimų⁽²⁾. „Montepio“ nepateikė pasiūlymo įsigyti BPN akcijas, pateikė pasiūlymą tik dėl tam tikros turto ir išipareigojimų dalies, o „Aníbal Ribeiro“ nepristatė bankui valdyti pakankamų vadovavimo ir finansavimo pajėgumų įrodymų. Trečiasis pasiūlymas, kurį pateikė NEI⁽³⁾, atitiko memorandumo reikalavimus, bet neįstengė įrodyti bankui valdyti pakankamų pajėgumų ir finansavimo pajėgumų, kad galėtų patenkinti būsimus BPN kapitalo poreikius.

⁽¹⁾ Susitarimo memorandumo 2.10 ir 2.11 punktai.

⁽²⁾ BPN ir šalys, pageidaujanti naudotis duomenų saugykla, pasirašė memorandumą, kuriuo nustatytos proceso taisyklės.

⁽³⁾ „Núcleo Estratégico de Investidores“ („NEI“), investuotojų grupė.

(52) Vadovaudamasi vieninteliu konkurso reikalavimus atitinkančiu pasiūlymu, kurį 2011 m. liepos 20 d. pateikė BIC (toliau – 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlymas), 2011 m. liepos 31 d. vyriausybė nusprendė tęsti išimtinės derybas su BIC.

(53) 2007 m. spalio 9 d. BdP įgaliojo BIC vykdyti komercinę bankininkystės veiklą, ir 2008 m. gegužės mėn. BIC pradėjo veiklą Portugalijoje, visų pirma korporacinės bankininkystės ir privačiosios bankininkystės srityse. Pagrindiniai BIC akcininkai – investuotojų grupė iš Angolos ir akcininkai iš Portugalijos, kaip antai „Amorim Projectos SGPS, SA“ (turintis 25 proc. akcijų). 2010 m. gruodžio mėn. apyvarta buvo 389 mln. EUR, bendroji turto vertė – 1 mlrd. EUR, o 2011 m. kovo 31 d. jo kapitalas buvo 32 mln. EUR, 7 filialai. Remiantis Portugalijos pateikta informacija, BIC rinkos dalis rinkos segmentuose, kuriuose jis vykdo veiklą, yra mažiau nei 1 proc.⁽⁴⁾

Pardavimo sąlygos

(54) Remiantis Portugalijos valdžios institucijų pateikta informacija, BIC pateikus pasiūlymą 2011 m. liepos 20 d.⁽⁵⁾, derybos su BIC baigėsi 2011 m. gruodžio 9 d. pasirašius bendrąjį susitarimą dėl BPN pardavimo BIC⁽⁶⁾.

(55) 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme nustatytos tik bendrosios sąlygos ir numatyta, kad:

i. valstybė rekapitalizuos BPN, kad bankas pasiektų I lygio pagrindinio kapitalo lygį [nuo 9 iki 18] proc. pridėjus [100–300] mln. EUR;

ii. BIC atrinks dalį kredito paskolų, kurią reikės pašalinti, kad būtų pasiektas [110–150] proc. paskolų ir indėlių santykis;

iii. iš BPN bus pašalintos visos nepelningos paskolos, viršijančios maždaug [...] mln. EUR (BPN paskolų atidėjinių apskaičiuotasis lygis);

⁽⁴⁾ Žr. Portugalijos valdžios institucijų persiųstą dokumentą „Plano Revisto“, 2012 m. sausio 20 d., p. 125.

⁽⁵⁾ „Minuta de contrato de compra e venda das acções no âmbito da reprivatização do Banco Português de Negócios, S.A.“.

⁽⁶⁾ Pagal bendrojo susitarimo 2.5 straipsnio c punktą susitarimas nutraukiamas, jei pardavimas neįvyktų iki 2012 m. kovo 31 d. (jei BIC galės pratęsti tą terminą).

- iv. BIC turi teisę iš BPN balanso pašalinti dar dalį turto ir įsipareigojimų (pvz., paskolas kredito įstaigoms, finansinį turtą, nekilnojamąjį turtą, kai kuriuos atidėjinius, kitą turtą ir kitus įsipareigojimus), kurie nepatenka į įprastinės veiklos sritį;
- v. iš BPN galima pašalinti BIC atrinktus indėlius, neatitinkančius rinkos sąlygų;
- vi. CGD skirs BIC pinigų liniją iki [150–650] mln. per metus [...] metams, nustačius [...] mėnesių Euribor diskonto normą. Ši suma būtų didesnė, jei indėlių vertė būtų mažesnė nei [...] mlrd. EUR;
- vii. liks 500–600 BPN darbuotojų (iš maždaug 1 600 darbuotojų) ir 160–170 filialų bankui priklausančiose patalpose ar patalpose, nuomojamos pagal sutartis, kuriose nustatytas įsipareigojimų įvykdymo terminas iki 12 mėnesių;
- viii. bylinėjimosi išlaidos bus perleistos valstybei;
- ix. BIC sumokės 30 mln. EUR įsigijimo kainą.
- (56) Po derybų, kurios truko apie penkis mėnesius, bendrajame susitarime numatyta, kad:
- i. valstybė rekapitalizuos banką, kad būtų pasiektas minimalus kapitalo lygis ir papildomas BIC reikalaujamas lygis: BIC reikalavo, kad galutinis kapitalo lygis būtų [200–400] mln. EUR pakoregavus balansą, kaip siūlė BIC ⁽¹⁾;
- ii. iš BPN bus pašalinta dalis paskolų, be paskolų, kurios jau perleistos SPĮ nuo 2010 m. gruodžio 30 d. ⁽²⁾ Pašalinus dar dalį paskolų, būtų pasiektas [110–150] proc. paskolų ir indėlių santykis. 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme nustatyta, kad šis santykis yra [110–150] proc.;
- iii. BIC turi teisę iš balanso pašalinti dar dalį turto ir įsipareigojimų (pvz., paskolas kredito įstaigoms, finansinį turtą, nekilnojamąjį turtą, kai kuriuos atidėjinius, kitą turtą ir kitus įsipareigojimus);
- iv. BIC turi teisę per [...] mėnesius parduoti atgal paskolas, kurios yra nepelningos bent [...] dienų (daugiausia iki [...] viso paskolų portfelio nominaliosios vertės BIC nuožiūra panaudojus turimus indėlius) ir kurių suma viršija atidėjinių lygį ([...] mln. EUR ⁽³⁾) ⁽⁴⁾;
- v. BIC turi teisę perleisti indėlius, kurių kaina bent [...] baziniais punktais viršija tam tikrą orientacinę normą ⁽⁵⁾, arba gauti iš valstybės atlygio skirtumą ⁽⁶⁾;
- vi. BIC turi teisę prieš baigiant sudaryti sandorį pareikalauti, kad būtų pašalintas kitas BPN turtas ir įsipareigojimai, kaip antai paskolos kredito įstaigoms, materialusis ir finansinis turtas ir kt.;
- vii. CGD iki [> 2013 m.] skirs BIC pinigų liniją iki [150–350] mln. EUR ir bus nustatyta [...] mėnesių Euribor diskonto norma ⁽⁷⁾, pridėjus [...] bazinių punktų skirtumą. Šia pinigų linija būtų galima naudotis, jei BPN indėlių lygis būtų mažesnis nei [...] mlrd. EUR;
- viii. [150–500] mln. EUR kredito linija CGD banke bus išlaikyta iki [> 2013 m.] pagal dabartinę komercinių vertybinių popierių programą su valstybės garantija trejiems metams, bet CGD pasižada nereikalauti grąžinti paskolos iki [...];

⁽¹⁾ Portugalijos valdžios institucijų vertinimu, BIC norimam lygiui pasiekti būtina kapitalo injekcija būtų maždaug [...] mln. EUR 2011 m. rugsėjo mėn., [...] mln. EUR 2011 m. lapkričio mėn. ir 600 mln. EUR 2012 m. sausio mėn.

⁽²⁾ SPĮ atskirtos nuo BPN 2012 m. vasario 15 d. ir perleistos valstybei.

⁽³⁾ Portugalijos valdžios institucijos pabrėžia, kad esamų nepelningų paskolų vertė 2011 m. rugsėjo mėn. siekia [...] mln. EUR, žr. Portugalijos valdžios institucijų persiūtą dokumentą „Plano Revisto“, 2012 m. sausio 20 d., p. 126.

⁽⁴⁾ Portugalijos valdžios institucijų teigimu, turimais atidėjimais turėtų būti užtikrinta, kad BIC praktiškai nepasinaudos ta galimybe, nes nepelningos paskolos pirmaisiais metais po pardavimo turėtų padidėti maždaug [...] proc., kad BIC galėtų pasinaudoti šia galimybe.

⁽⁵⁾ Ta orientacinė norma galėtų skirtis atsižvelgiant į indėlių trukmę ir valiutą (EURIBOR/LIBOR).

⁽⁶⁾ Ši galimybė buvo įtraukta į bendrąjį susitarimą, kad BIC nebūtų primetami nelabai pagrįsti sprendimai, kuriuos priėmė ankstesnė BPN vadovybė.

⁽⁷⁾ Vadovaujantis 2011 m. rugsėjo 2 d. Portugalijos valdžios institucijų atsakymu ir 2012 m. sausio 20 d. Portugalijos valdžios institucijų persiūtu dokumentu „Plano Revisto“, p. 126, BIC gali naudotis šia pinigų linija iki trejų metų per ketverių metų apyvaritinį laikotarpį.

- ix. liks maždaug pusė BPN darbuotojų (bent 750 iš maždaug 1 600 darbuotojų). Valstybė padengs visas filialų, kurių neperima BIC, uždarymo ir atleistiems darbuotojams ar darbuotojams, kurių darbo vieta keistųsi, mokėtinų kompensacijų išlaidas;
- x. su bylinėjimosi rizika susijusios išlaidos bus perleistos valstybei;
- xi. BIC sumoka 40 mln. EUR įsigijimo kainą;
- xii. įtraukta nuostata dėl kainos, kai su valstybe dalijamasi 20 proc. grynojo pelno (atskaičius mokesčius) iš per kitus penkerius metus BPN turėsimų pajamų, kurių bendra suma viršys 60 mln. EUR;
- xiii. BIC įsipareigoja penkerius metus nemokėti dividendų ar kitų sumų BPN akcininkams.
- (57) Pagal 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą jungtinis subjektas, susidarysiantis BPN pardavus BIC (toliau – jungtinis subjektas), bus pelningas praėjus [...] metams pagal pagrindinį scenarijų ir pagal mažiau palankų scenarijų. Taigi apskaičiuota, kad jungtinio subjekto I lygio pagrindinis kapitalas sumažės nuo [10–15] proc. jungtinio subjekto pagal riziką įvertinto turto po pirmųjų metų iki [...] proc. po penktųjų metų. Prognozuojamą sumažėjimą sukels neigiamų pirmųjų metų rezultatai, susiję su BIC vykdysimu restruktūrizavimu, ir banko veiklos suaktyvėjimas keičiant veiklos mastą, kad skiriant didesnę kreditą ekonomikai būtų atkurtas gyvybingumas. Restruktūrizuojant banką bus investuojama į jo atstovybes ir įvaizdį, į procesų, procedūrų ir organizacijos integravimą bei IT. Tikimasi, kad nuosavo kapitalo pelningumas didės nuo -[1–5] proc. pirmaisiais metais iki +[1–5] proc. penktaisiais metais, o turto pelningumas – nuo -[0–2] proc. pirmaisiais metais iki +[0–2] proc. penktaisiais metais.
- (58) Pagal mažiau palankų scenarijų, kuriam būdinga didesnė nepelningų paskolų dalis ir didesnės finansavimo sąnaudos, tikimasi, kad I lygio pagrindinio kapitalo santykis penktaisiais metais sumažės iki [8–12] proc. nuo [10–15] proc. pirmųjų metų pabaigoje.
- (59) Galiausiai 2012 m. vasario 15 d. Portugalijos valstybė padidino BPN kapitalą 600 mln. EUR ⁽¹⁾.
- 3. Pagrindas pradėti oficialią tyrimo procedūrą**
- (60) 2011 m. spalio 24 d. Komisija išsakė abejonių dėl to, ar:
- BPN, kaip jungtinis subjektas su pirkėju, yra gyvybingas;
  - BPN skirta pagalba yra minimali ir ar pardavimas BIC yra pigiausias variantas, palyginti su likvidavimo scenarijumi;
  - konkurencijos iškraipymo ribojimo priemonės yra pakankamos;
  - pardavimo procesas buvo susijęs su parama pirkėjui.
- 4. Suinteresuotųjų šalių pastabos**
- (61) Komisija negavo trečiųjų šalių pastabų.
- 5. Portugalijos valstybės pozicija**
- 5.1. *Portugalijos valstybės pozicija dėl 2011 m. spalio 24 d. sprendimo (toliau – pirminis sprendimas)*
- (62) Portugalijos valdžios institucijos teigia, kad 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planas atitinka komunikatą dėl restruktūrizavimo. Be šio plano, 2012 m. sausio 20 d. raštu Portugalijos valdžios institucijos pateikė pastabų dėl 2011 m. spalio 24 d. sprendimo.
- (63) Portugalijos valdžios institucijų nuomone, trijų rūšių priemonės, taikytos BPN, nėra valstybės pagalba.
- (64) Pirma, Portugalija teigia, kad iki nacionalizavimo BPN skirtomis paramos priemonėmis, kaip antai skubios pagalbos likvidumui padidinti priemone ir keturiomis 2008 m. spalio mėn. CGD suteiktomis paskolomis, pagalba nesuteikta. Portugalija teigia, kad skubią pagalbą likvidumui padidinti nepriklausomai skyrė BdP – nustatant neigiamą palūkanų normą ir BPN – įkeičiant turtą. 2008 m. spalio mėn. CGD suteikė paskolas rinkos sąlygomis nustatčius konkurencingą palūkanų normą su atitinkamomis garantijomis, todėl BPN nesuteikta jokio ekonominio pranašumo.

⁽¹⁾ Portugalijos valdžios institucijų elektroninis laiškas, gautas 2012 m. vasario 17 d., atsakant į 2012 m. vasario 8 d. Komisijos prašymą pateikti informacijos, 17 klausimas. Remiantis šiuo atsakymu, atlikus kapitalo injekciją, atlyginta 210 mln. EUR CGD pinigų rinkos paskolų.

- (65) Antra, Portugalija neigia, kad valstybės pagalba buvo suteikta, kai CGD skyrė finansavimą BPN po banko nacionalizavimo (tarpbankinės pinigų rinkos operacijos ir CGD komercinių vertybinių popierių pasirašymas). Portugalija teigia, kad tai buvo komerciniai sandoriai, kurių sąlygos buvo tokios pat, kaip atsargių investuotojų rinkos sąlygomis vykdomų panašių sandorių atveju. Todėl šiomis priemonėmis BPN nesuteikta ekonominio pranašumo.
- (66) Galiausiai Portugalijos valdžios institucijos taip pat mano, kad BIC, kaip BPN pirkėjui, valstybės pagalbos nesuteikta. Portugalijos valdžios institucijos teigia, kad pardavimo procesas buvo skaidrus, objektyvus ir nediskriminuojantis. BIC pasiūlymas ekonominiu požiūriu iš esmės buvo geriausias ir todėl reikėtų manyti, kad jame atsispindėjo rinkos kaina. 2011 m. gruodžio 9 d. pasirašytame bendrajame susitarime atkartojama daugelis 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlymo sąlygų. Portugalijos valdžios institucijos taip pat mano, kad nors pardavimo kaina buvo neigiama, pasirinkus vienintelę pardavimo alternatyvą (BPN likvidavimą) valstybė būtų priversta prisiimti didesnę finansinę naštą, o tai sukeltų pavojų nacionalinės finansų sistemos stabilumui.
- (67) Kartu Portugalija pripažįsta, kad kai kurios BPN taikytos priemonės yra valstybės pagalba. Tai BPN išleistų komercinių vertybinių popierių valstybės garantija, tam tikro turto perleidimas SPĮ 2010 m., BPN rekapitalizavimas 2012 m. vasario 15 d. prieš pardavimą ir kai kurios priemonės, vykdytos planuojant parduoti banką BIC (kaip antai valstybės garantija pagal komercinių vertybinių popierių programą, kuri liks galioti ir po pardavimo).
- (68) Be to, Portugalija teigia, kad visos valstybės pagalbą sudarančios priemonės atitinka ES teisės aktus, nes jomis pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktą sprendžiamos didelės Portugalijos ekonomikos sutrikimo problemos;
- (69) Pasak Portugalijos, pagal 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą BPN leidžiama atkurti ilgalaikį gyvybingumą nenumatant tolesnės pagalbos. Pirma, valstybė restruktūrizavo BPN atskirdama turtą ir perleisdama tam tikrą turtą SPĮ, daugiau nei 50 proc. sumažindama banko rinkos dalį ir sustabdydama veiklą, kuri nėra mažmeninio banko pagrindinė veikla, taip pat taikydama įvairias rizikos kontrolės priemones ir atsargią komercinę politiką. Antra, remiantis BIC prognozėmis, integravus BPN į BIC jungtinis subjektas ir pagal pagrindinį scenarijų, ir pagal mažiau palankų scenarijų pagal [...] restruktūrizavimo planą turėtų pasiekti teigiamų rezultatų. Trečia, neigiama pardavimo kaina yra priimtina, nes likvidavimas valstybei kainuotų brangiau ir sukeltų pavojų finansiniam stabilumui.
- (70) Portugalija mano, kad imtasi tik būtiniausių priemonių Portugalijos finansų sektoriaus stabilumui užtikrinti ir BPN gyvybingumui atkurti.
- (71) Be to, Portugalija teigia, kad pardavimo scenarijus buvo vienintelė brangesnio likvidavimo scenarijaus alternatyva. Pasirinkus kitus variantus (integravimą į CGD ir savarankišką restruktūrizavimą), nebūtų pasiekta pakankama grynoji esamoji vertė, kad atsipirktų pradinės investicijos, kurias būtų reikėję padaryti. Portugalijos vertinimu, banko pardavimo BIC kaina yra maždaug nuo [...] mln. EUR iki [...] mln. EUR (būsimų nenumatytų atvejų, kurių, Portugalijos nuomone, nebus, poveikis neįtraukiamas), t. y. mažiau nei likvidavimo sąnaudos pagal įvairius scenarijus.
- (72) Be to, pasak Portugalijos, siekiant užtikrinti nenutrūkstamą banko veiklą jį restruktūrizuojant, būtina reikėjo padidinti BPN likvidumą suteikiant garantiją BPN komercinių vertybinių popierių emisijai po nacionalizavimo.
- (73) Kalbant apie SPĮ perleisto turto dalį, Portugalija mano, kad jis buvo perleistas vadovaujantis objektyviais kriterijais siekiant paremti ilgalaikį BPN gyvybingumą ir sudominti galimus pirkėjus pakartotinio privatizavimo procesu. Portugalija taip pat teigia, kad parduodant banką BIC perleidus dar dalį turto, to pakaks būsimam BPN gyvybingumui garantuoti, ir kad tai būtina norint parduoti banką.
- (74) Portugalija teigia, kad 2012 m. vasario 15 d. BPN kapitalas padidintas siekiant užtikrinti, kad BPN 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plane nustatytu laikotarpiu nepatirs kapitalo trūkumo. Remiantis plane pateikta prognoze I lygio pagrindiniam kapitalui, tikimasi, kad šis santykis sumažės iki [10–15] proc. 2016 m. pagal pagrindinį scenarijų ir iki [8–12] proc. – pagal mažiau palankų scenarijų, palyginti su minimaliu privalomu 10 proc. lygiu, kuris galios nuo 2012 m. pabaigos. Portugalija taip pat teigia, kad BIC pasiūlytos pardavimo sąlygos vykstant atviram ir skaidriam pardavimo procesui nustačius minimalios kainos yra būtinos būsimam BPN gyvybingumui užtikrinti, nes likvidavimas valstybei kainuotų brangiau ir galėtų sukelti pavojų finansiniam stabilumui.

- (75) Portugalija taip pat teigia, kad buvę BPN akcininkai ir pats BPN pasidalijo ar pasidalys restruktūrizavimo proceso sąnaudas užtikrinami, kad visiems tektų vienoda našta. Buvę BPN akcininkai nacionalizavus banką negavo jokios kompensacijos ir neteko viso į banką investuoto kapitalo.
- (76) Tačiau Portugalija mano, kad, atsižvelgiant į šių priemonių pardavimo aplinkybes [...], nereikėtų reikalauti, kad klientai, prisidėję prie subordinuotosios skolos BPN, prisiimtų dalį naštos. Kai kuriais atvejais dėl produktų techninių specifikacijų BPN negali atsakyti mokėti klientams kompensacinių kapitalo palūkanų.
- (77) Pasak Portugalijos, BPN indėlis į restruktūrizavimo procesą taip pat svarbus, nes po nacionalizavimo buvo pakeista jo vadovybė, gerokai pasikeitė banko komercinė ir rizikos valdymo politika, o veiklos mastas sumažėjo daugiau nei 50 proc.
- (78) Portugalija pripažįsta, kad turto perleidimas SPĮ balansine verte vyko viršijant turto tikrąją ekonominę vertę ir neskiriant atlyginimo valstybei. Tačiau Portugalija mano, kad BPN indėlis užtikrintas jį nacionalizuojant nuline kaina, o paskui iš esmės jį restruktūrizuojant. Portugalija teigia, kad bet kokią galimą BPN pranašumą perleidus turtą SPĮ iš dalies atsvertų banko pakartotinio privatizavimo kaina, kuri buvo didžiausia įmanoma. Portugalija taip pat mano, kad valstybės garantija yra pakankamai atlyginta. Neatsižvelgiant į tai, kad atlygis yra mažesnis (0,2 proc. per metus), nei reikalaujama vyriausybės garantijoms ⁽¹⁾, bet kokios galimos papildomos BPN gausimos pajamos (ar nepatirsimos išlaidos) vykstant restruktūrizavimo procesui būtų naudingos valstybei, kuriai šiuo metu priklauso visos BPN akcijos.
- (79) Kalbant apie BPN kapitalo padidinimą 2012 m. vasario 15 d., Portugalija teigia, kad dėl to BPN akcininkų struktūra nesikeis ir kad kapitalas bent iš dalies bus atgautas pardavus BPN, nes taip bus išvengta didesnių likvidavimo išlaidų.
- (80) Portugalija taip pat mano, kad valstybės įgyvendintomis ar įgyvendinsimomis priemonėmis nebus iškraipyta konkurencija. Portugalija mini, kad jungtinio subjekto rinkos dalis bus mažesnė nei 1 proc. ([0–1] proc. rinkos dalis bankininkystės sektoriuje, 14-oji vieta klientų kreditų srityje ir 15-oji vieta indėlių srityje). Be to, netikėtina, kad priemonės turės neigiamą poveikį užsienio bankų galimybėms įeiti į vidaus rinką, atsižvelgiant į tai, kad patį BIC valdo Angolos finansinė grupė. Portugalija taip pat mano, kad nekyla jokie moralinio pavojaus, nes bankas nacionalizuotas, jo vadovybė nušalinta, akcininkai negavo jokios kompensacijos, o pats bankas iš esmės restruktūrizuotas.
- (81) Be to, Portugalija mano, kad proceso metu įgyvendintų priemonių pakaks konkurencijos iškraipymui apriboti. Iki nacionalizavimo BPN rinkos dalis nebuvo didelė (9-asis didžiausias Portugalijos bankas, kurio rinkos dalys buvo nuo [1–5] proc. ir [1–5] proc. įvairiuose sektoriuose), jis buvo restruktūrizuotas, o jo rinkos dalis sumažėjo daugiau nei 50 proc. sutelkiant dėmesį į mažmeninę bankininkystę. Nacionalizavimas vyko nemokant kompensacijų buvusiems akcininkams, buvo iš esmės pakeistos BPN prekybos strategija ir rizikos kontrolės politika.
- (82) Portugalijos valdžios institucijos taip pat teigia, kad BPN pardavimo procesas buvo atviras ir skaidrus. Galiausiai BIC draudžiama iki 2016 m. mokėti dividendus siekiant užtikrinti, kad BPN skirta finansinė parama būtų panaudota ilgalaikiam banko gyvybingumui užtikrinti. Pagal valstybės ir BIC susitarimą dėl pelno pasidalijimo viršijus [...] mln. EUR valstybė gali atgauti dalį banko restruktūrizavimo sąnaudų. BIC įsipareigojus nesinaudoti gauta valstybės pagalba komercinės reklamos tikslais, pasak Portugalijos valdžios institucijų, užtikrinama, kad pagalba nebūtų naudojama konkurentams pakenkti. Kiti galimi įsipareigojimai, numatyti Komisijos gairėse dėl bankų restruktūrizavimo (kaip antai priemonės rinkos atvėrimui paskatinti, rinkos dalies ribojimas ar papildomas turto ir veiklos perleidimas), BPN restruktūrizavimui neaktualūs.

5.2. Portugalijos valstybės prisiimti įsipareigojimai

- (83) Kalbant apie restruktūrizavimo plano įgyvendinimą, Portugalijos valdžios institucijos įsipareigoja užtikrinti šiuos dalykus:

Kapitalo lygis

- (84) BPN I lygio pagrindinio kapitalo santykis pardavimo „Banco BIC“ dieną neviršys [10–18] proc.

⁽¹⁾ Žr. visų pirma komunikatą „Valstybės pagalbos taisyklių taikymas finansų įstaigoms skirtoms priemonėms dėl dabartinės pasaulinės finansų krizės“, OL C 270, 2008 10 25, p. 8.

(85) Jei „Banco BIC“ ar jungtinis subjektas po pardavimo nuspręstų grąžinti paskolas valstybei ar bet kokiam valstybės kontroliuojamam subjektui, „Banco BIC“ ar jungtinis subjektas grąžins valstybei su šiomis paskolomis susijusį kapitalą, sudarantį [10–18] proc. paskolų pagal riziką įvertinto turto

Nepelningos paskolos

(86) „Banco BIC“ ir jungtinis subjektas neturės teisės po [> 2013 m.] perleisti nepelningų paskolų valstybei ar bet kokiam valstybės kontroliuojamam subjektui.

(87) „Banco BIC“ ar jungtinis subjektas nepelningas paskolas valstybei ar bet kokiam valstybės kontroliuojamam subjektui pirmiau (84) dalyje nustatytais sąlygomis perleis tik visiškai išnaudojus pardavimo dieną BPN sąskaitose turimus atidėjinius.

Likvidumo linijos

(88) Esama [150–500] mln. EUR kredito linija, numatyta bendrajame susitarime BPN komercinių vertybinių popierių programai su valstybės garantija, nebus pratęsta praėjus [...] metams nuo pardavimo datos.

(89) Mažiausias atlygis už CGD „Banco BIC“ ar jungtiniam subjektui suteiktą [200–400] mln. EUR likvidumo linija bus Euribor +[...] bazinių punktų.

(90) Iki 2016 m. gruodžio 31 d. Portugalija prašys išankstinio Komisijos pritarimo prieš CGD ar valstybei suteikiant kredito linijas ar garantijas „Banco BIC“ ar jungtiniam subjektui po pardavimo.

Įsigijimų draudimas

(91) „Banco BIC“ ir jungtinis subjektas neįsigis jokių įmonių iki 2016 m. gruodžio 31 d., nebent „Banco BIC“ ir jungtinio subjekto bendroji mokėtina pirkimo kaina už visus įsigijimus per vienus finansinius metus neviršytų [...] mln. EUR. Už įsigijamas įmones bendroji mokėtina pirkimo kaina apskaičiuojama neįtraukiant su įsigijimais susijusios skolos prielaidos ar jos perleidimo.

Subordinuotoji skola

(92) „Banco BIC“, jungtinis subjektas ir Portugalija iki 2016 m. gruodžio 31 d. nesinaudos pirkimo pasirinkimo sandorių teisėmis, susijusiomis su BPN iki pardavimo datos išleista subordinuotąja skola.

Rinkodara

(93) „Banco BIC“ ar jungtinis subjektas nesinaudos valstybės pagalba rinkodaros kampanijų ir reklamos investuotojams tikslais.

6. Vertinimas

6.1. Pagalbos buvimas

(94) Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai. Vadinasi, valstybės priemonė laikoma valstybės pagalba, jei ji atitinka visus šiuos keturis kriterijus:

— valstybės išteklių;

— atrankaus pranašumo;

— konkurencijos iškreipymo;

— poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.

6.1.1. BPN ir ekonominei veiklai pranašumą po pardavimo suteikiančios priemonės

6.1.1.1. Iki nacionalizavimo skirtos priemonės

(95) Portugalija teigia, kad iki nacionalizavimo BPN skirtos priemonės nėra valstybės pagalba. Tos priemonės yra skubi pagalba likvidumui padidinti ir prieš BPN nacionalizavimą 2008 m. spalio ir lapkričio mėn. CGD suteiktos keturios paskolos.

Skubi pagalba likvidumui padidinti

(96) Kalbant apie skubią pagalbą likvidumui padidinti, kaip Portugalijos valdžios institucijos minėjo savo pastabose dėl 2011 m. spalio 24 d. sprendimo, sprendimą dėl iki nacionalizavimo BPN skirtos skubios pagalbos likvidumui padidinti nepriklausomai priėmė BdP – jis nustatė neigiamą palūkanų normą su BPN garantijomis, nesuteikiant valstybės garantijos.

(97) tvirtinant skubios pagalbos likvidumui padidinti priemonę (2008 m. spalio 17 ir 27 d.), nebuvo priimta jokių sprendimų dėl BPN mokumo ir nacionalizavimo (nes tie sprendimai buvo priimti tik 2008 m. lapkričio mėn. pradžioje). Skubi pagalba likvidumui padidinti nebuvo didesnio pagalbos priemonių rinkinio dalis, tai buvo pagalba likvidumui BdP vykdant įprastinę veiklą.

(98) Todėl Komisija daro išvadą, kad Bdp skiriant skubią pagalbą likvidumui padidinti BPN pagal komunikatą dėl bankininkystės valstybės pagalba nebuvo suteikta ⁽¹⁾.

CGD suteiktos paskolos

Valstybės ištekliai

(99) Kalbant apie CGD suteiktas paskolas, Komisija pabrėžia, kad prieš BPN nacionalizavimą bankas iš CGD paskolų gavo 315 mln. EUR, o ne 235 mln. EUR ⁽²⁾.

(100) Komisija pabrėžia, kad CGD visiškai priklauso valstybei, kuri skiria valdybos narius. Norint nustatyti, ar paskolos yra tiesiogiai susijusios su valstybe, reikia įvertinti konkrečias aplinkybes, kuriomis jos buvo suteiktos, kad būtų galima nuspręsti, ar CGD veikė su įprastine komercine veikla nesusijusiais tikslais. Tam svarbu išnagrinėti toliau išdėstytus argumentus.

(101) Pirma, kai 2008 m. spalio mėn. buvo suteiktos pirmosios trys paskolos, apie BPN sunkumus jau buvo plačiai žinoma. Pasak Portugalijos valdžios institucijų, BPN likvidumo problemų turėjo nuo 2008 m. vasaros, kaip matyti iš esminių BPN aukščiausiosios vadovybės pokyčių (nuo 2008 m. pradžios pasikeitė du kartus), birželio mėn. Bdp atliktų BPN auditų ir to, kad agentūra „Moody's“ 2008 m. liepos 18 d. sumažino BPN reitingą iki Baa3. Be to, antroji, trečioji ir ketvirtoji paskolos suteiktos po 2008 m. spalio 22 d., kai, pasak Portugalijos, BPN likvidumas buvo labai neigiamas. Bet koks skolintojas vykdydamas įprastinę komercinę veiklą pareikalautų iš BPN informacijos, kuri būtina likvidumo pozicijai ir pajėgumui grąžinti paskolą prieš suteikiant papildomą paskolą nustatyti, ir sužinotų apie keblią finansinę BPN padėtį.

(102) Antra, paskolų sumos labai didelės, palyginti su tuometine BPN balanso ir įsipareigojimų verte, todėl CGD kyla didelė individuali rizika dėl sunkumus patiriančio banko.

(103) Trečia, paskolos suteiktos 2008 m. spalio ir lapkričio mėn., tuoj po „Lehman Brothers“ žlugimo, kai tarpbankinės rinkos buvo beveik neprieinamos net ir stipriausiems tarptautinėms finansų įstaigoms, o ką jau kalbėti apie didelius likvidumo sunkumus patiriančius bankus.

⁽¹⁾ Komunikatas „Valstybės pagalbos taisyklių taikymas finansų įstaigoms skirtoms priemonėms dėl dabartinės pasaulinės finansų krizės“, OL C 270, 2008 10 25, p. 8, 51 punktą.

⁽²⁾ Atsižvelgiant į 2012 m. sausio 20 d. pranešimą, kuriame minima 2008 m. lapkričio 3 d. skirta 80 mln. EUR paskola.

(104) Ketvirta, kalbant apie ketvirtąją paskolą, Komisija pabrėžia, kad CGD ne tik vadovavo BPN pagal nacionalizavimo įstatymo 2 straipsnio 7 dalį gindamas valstybės interesus, bet ir pagal nacionalizavimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalį gavo valstybės garantiją visiems kreditams ir likvidumui, kurie gali būti suteikti BPN vykstant nacionalizavimui „valstybės vardu“.

(105) Atsižvelgiant apskritai į finansinę ir ekonominę padėtį ir konkrečiai – į plačiai žinomus BPN sunkumus, būtų mažai tikėtina, kad kita įstaiga užtikrintų reikiamą BPN likvidumą, todėl Portugalijos valdžios institucijos laikėsi nuomonės, kad CGD likvidumo priemonės buvo specialaus pobūdžio (žr. (25) dalį).

(106) Vadovaudamasi kiekvienu iš šių argumentų, Komisija daro išvadą, kad CGD sprendimas suteikti minėtąsias paskolas BPN prieš jo nacionalizavimą nebuvo įprastinis komercinis sprendimas. Tokį sprendimą reikia laikyti tiesiogiai susijusiu su valstybe. Todėl paskolos yra valstybės ištekliai.

Pranašumas

(107) Kadangi paskolomis buvo užtikrintas BPN likvidumas, kurio antraip rinkoje nebūtų įmanoma užtikrinti, jomis buvo užtikrintas BPN likvidumas, būtinas bankui, kad jis galėtų toliau vykdyti veiklą ir konkuruoti, *inter alia*, dėl paskolų ir indėlių bankininkystės rinkose, kuriose vykdė veiklą.

(108) Todėl Komisija mano, kad BPN įgijo ekonominį pranašumą.

Atrankumas

(109) Taikytos priemonės yra atrankios, nes buvo naudingos tik BPN.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

(110) Neatsižvelgiant į Portugalijos pastabą, kad BPN prieš jį nacionalizuojant Portugalijos bankininkystės sektoriuje užėmė tik devintąją vietą, CGD suteiktomis paskolomis buvo arba galėjo būti iškraipyta konkurencija suteikis BPN pranašumą, palyginti su kitais konkuruojančiais bankais, nes jis galėjo įgyti likvidumą, kurio antraip rinkoje nebūtų įgijęs.

(111) Atsižvelgiant į tai, kad BPN vykdė veiklą nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmeniu, kai jam buvo suteiktos paskolos, pavyzdžiui, per Prancūzijoje įsteigtą patronuojamąją įmonę, priemonės taip pat galėjo turėti poveikį valstybių narių prekybai.

Išvada

(112) Todėl Komisija mano, kad keturios 315 mln. EUR vertės paskolos, kurias 2008 m. spalio ir lapkričio mėn. CGD suteikė BPN, yra valstybės pagalba.

6.1.1.2. Po nacionalizavimo taikytos priemonės, konkrečiai nesusijusios su pardavimu BIC

(113) 2011 m. spalio 24 d. sprendime Komisija jau nustatė, kad nacionalizavimas nėra BPN akcininkams naudinga valstybės pagalba.

(114) Po BPN nacionalizavimo taikytos šios priemonės, konkrečiai nesusijusios su pardavimu BIC:

a) valstybės garantija BPN išleistiems ir CGD finansuojamiems įsipareigojimams, įskaitant CGD pasirašytų komercinių vertybinių popierių emisiją ir CGD suteiktų pinigų rinkos kredito priemonių naudojimą;

b) turto ir įsipareigojimų perleidimas trims valstybės valdomoms SPĮ.

Valstybės garantija BPN įsipareigojimams

Valstybės ištekliai

(115) Valstybės garantiją BPN (ir SPĮ) išleistiems ir CGD pasirašytiems komerciniams vertybiniais popieriams, suteiktą BPN po nacionalizavimo, tiesiogiai finansavo valstybė narė. Be to, pagal nacionalizavimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalį visoms kredito ar likvidumo linijoms, nacionalizuojant banką CGD siūlytoms BPN (ir SPĮ), Portugalijos valstybė turėjo suteikti garantijas. Todėl neginčytina, kad visas finansavimas, kurį CGD po nacionalizavimo skyrė BPN (ar SPĮ), yra valstybės ištekliai.

(116) Be to, reikėtų pabrėžti, kad po nacionalizavimo CGD buvo vienintelis subjektas, skiręs finansavimą BPN ar SPĮ, ir kad jam kylanti rizika didėjo artėjant kitų įsipareigojimų įvykdymo terminui, kurio nepratęsė pirminiai skolintojai arba nepakeitė kitų įstaigų paskolos. Alternatyvių BPN finansavimo šaltinių trūkumas nestebina, atsižvelgiant į tai, kad apie jo finansinius sunkumus ir neišsiaiškintą ateitį buvo plačiai žinoma.

Pranašumas

(117) Valstybės garantijos leido BPN įgyti finansinę paramą, kai rinkoje jam nebuvo jokių alternatyvų.

(118) Jos leido BPN tęsti veiklą rinkoje konkuruojant dėl verslo (ne tik siekiant išlaikyti esamą padėtį, bet galbūt ir įgyti naują verslą) bei vykdyti savo įsipareigojimus klientams ir kitiems rinkos veikėjams.

(119) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad valstybės garantijomis BPN suteiktas ekonominis pranašumas.

Atrankumas

(120) Taikytos priemonės yra atrankios, nes buvo naudingos konkrečiam subjektui, BPN. Be to, kalbant apie likvidumo linijos dalį, galiojančią ir po pardavimo, jos taip pat naudingos jungtiniam subjektui.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

(121) Atsižvelgdama į BPN padėtį Portugalijos finansų sektoriuje ir į tai, kad finansų sektoriuje Sąjungos lygmeniu aršiai konkuruojama, taip pat į tai, kad BPN konkuruoja su daugeliu užsienio bankų patronuojamųjų įmonių Portugalijoje, Komisija mano, kad bet koks pranašumas skiriant valstybės išteklius galėtų turėti poveikį prekybai Sąjungos viduje ir iškraipyti konkurenciją, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

Išvada

(122) Valstybės garantijos BPN leido BPN gauti didelį finansavimą, kurio būtų neįmanoma gauti rinkoje, ir suteikė BPN atrankinį pranašumą. Jos leido BPN likti rinkoje ir tęsti veiklą neturint didesnių problemų dėl ankstesnės padėties. Jos yra valstybės pagalba.

Turto perleidimas SPĮ

Valstybės ištekliai

(123) Tam tikro BPN turto perleidimas valstybės narės visiškai valdomoms SPĮ reiškia, kad valstybė narė prisiima visą finansinę atsakomybę už jas ir visą riziką, susijusią su SPĮ perleistu turtu, bent dalies kurio gali būti neįmanoma atgauti. Todėl priemonė yra susijusi su valstybės ištekliais.

Pranašumas

- (124) Komisija mano, kad, perleidus turtą SPI prieš pardavimą 3,9 mlrd. EUR balansine verte (kai vertė sumažėja maždaug 1,8 mlrd. EUR), BPN suteikiamas pranašumas, nes nėra užtikrinamas *ex ante* skaidrumas, turtas nevertinamas rinkos kaina ir valstybė negauna atlygio perleidus turtą.
- (125) Komisija mano, kad, perleidus turtą balansine, o ne rinkos verte, BPN suteikiamas ekonominis pranašumas, palyginti su jo konkurentais.

Atrankumas

- (126) Taikytos priemonės yra atrankios, nes buvo naudingos konkrečiam subjektui, BPN.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

- (127) Atsižvelgdama į BPN padėtį Portugalijos finansų sektoriuje ir į tai, kad finansų sektoriuje Sąjungos lygmeniu aršiai konkuruojama, taip pat į tai, kad BPN konkuruoja su daugeliu užsienio bankų patronuojamųjų įmonių Portugalijoje, Komisija mano, kad bet koks pranašumas skiriant valstybės išteklius galėtų turėti poveikį prekybai Sąjungos viduje ir iškraipyti konkurenciją, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

6.1.1.3. Po nacionalizavimo taikytos priemonės, susijusios su pardavimu BIC

- (128) Be BPN po nacionalizavimo taikytų priemonių, nesusijusių su pardavimu BIC, taikytos ir papildomos su pardavimu BIC susijusios priemonės. Jos buvo šios:

- a) BPN rekapitalizavimas prieš jį parduodant;
- b) papildomų turto ir išipareigojimų perleidimas BPN rengiantis pardavimui;
- c) BIC teisė po pardavimo perleisti nepelningas paskolas valstybei;
- d) su bylinėjimosi rizika susijusių išlaidų perleidimas valstybei rengiantis pardavimui;
- e) CGD jungtiniam subjektui suteikiama likvidumo linija po pardavimo ir [150–500] mln. EUR komercinių vertybinių popierių kredito linijos su valstybės garantija išlaikymas.

BPN rekapitalizavimas prieš jį parduodant*Valstybės ištekliai*

- (129) BPN rekapitalizuotas 2012 m. vasario 15 d. paskyrus jam 600 mln. EUR. Tą priemonę tiesiogiai įgyvendino valstybė panaudodama valstybės išteklius tam, kad būtų parduotas bankas BIC.

Pranašumas

- (130) 2012 m. vasario 15 d. 600 mln. EUR rekapitalizavus BPN, siekta užtikrinti, kad pardavimo metu BPN nuosavas kapitalas būtų [200–400] mln. EUR. 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlymo metu paskutinis skaičius atitiko apskaičiuotą 1 lygio pagrindinio kapitalo [10–18] proc. vertę. Tai gerokai viršija teisės aktuose nustatytą mažiausią vertę (9 proc. 1 lygio pagrindinio kapitalo 2011 m. pabaigoje ir 10 proc. 1 lygio pagrindinio kapitalo 2012 m. pabaigoje) ⁽¹⁾.

- (131) Komisija mano, kad kapitalo injekcija suteikia BPN ir jo ekonominei veiklai ekonominių pranašumą po pardavimo. Pranašumas įgyjamas užtikrinant, kad BPN po rekapitalizavimo ir jungtinis subjektas turės reikiamą kapitalą, kad atitiktų ir viršytų teisės aktuose įtvirtintus reikalavimus. Tas kapitalas leidžia BPN ir leis jungtiniam subjektui aktyviai vykdyti veiklą rinkose ir suteikti naują kreditą ekonomikos sąlygomis, kuriomis kitiems konkurentams tenka mažinti finansinį išsiskolinimą.

Atrankumas

- (132) Taikytos priemonės yra atrankios, nes naudingos konkrečiam subjektui, BPN, ir jungtiniam subjektui, kuris tęs ekonominę veiklą po pardavimo.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

- (133) Portugalija teigia, kad po nacionalizavimo BPN tebemažino savo rinkos dalį ir kad jungtinis subjektas turės mažiau nei 1 proc. rinkos dalį klientų kreditų, klientų reikalavimų ar bankininkystės produktų srityse ir mažiau nei 2 proc. – bet kurioje iš minėtų rinkų. Vis dėlto priemonėmis iškraipoma ar gali būti iškraipoma konkurencija, nes dėl jų BPN ir jungtinis subjektas po pardavimo BIC atsiduria pranašesnėje padėtyje, palyginti su kitais konkuruojančiais bankais. Jungtinio subjekto kapitalo perviršis apsaugo ekonominę veiklą nuo investavimo rizikos, su kuria susiduria kiti konkurentai. Dėl to taip pat padidėja tikimybė, kad abiem paramos gavėjams bus užtikrintas papildomas likvidumas ir ateityje BPN bei jungtinis subjektas galės augti ekonomikos sąlygomis, kuriomis kitiems veiklą Portugalijoje vykdančiams konkurentams teks mažinti finansinį išsiskolinimą.

⁽¹⁾ Žr. taip pat Portugalijos banko pranešimą Nr.º 3/2011, kuriame reikalaujama, kad kredito įstaigos pasiektų 9 proc. 1 lygio pagrindinio kapitalo konsoliduotojo bazinio lygio iki 2011 m. gruodžio 31 d.

(134) Atsižvelgdama į BPN padėtį Portugalijos finansų sektoriuje ir į tai, kad finansų sektoriuje Sąjungos lygmeniu aršiai konkuruojama, taip pat į tai, kad BPN konkuruoja su daugeliu užsienio bankų patronuojamųjų įmonių Portugalijoje, Komisija mano, kad bet koks pranašumas skiriant valstybės išteklius galėtų turėti poveikį prekybai Sąjungos viduje ir iškraipyti konkurenciją, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

Išvada

(135) 2012 m. vasario 15 d. įvykęs BPN rekapitalizavimas 600 mln. EUR yra valstybės pagalba.

Papildomų BPN turto ir įsipareigojimų perleidimas rengiantis pardavimui

(136) Viena iš taikytų priemonių, susijusių su pardavimu BIC, yra BIC teisė prieš baigiant sudaryti sandorį reikalauti pašalinti kitą BPN turtą ir įsipareigojimus, kaip antai paskolas kredito įstaigoms ar materialųjį ir finansinį turtą. Tarp jų taip pat yra BIC teisė perleisti indėlius, kurių kaina [...] bazinių punktų viršija tam tikrą orientacinę normą, arba gauti iš valstybės atlygio už tokius indėlius skirtumą.

Valstybės ištekliai

(137) Tam tikrų BIC atrinktų BPN paskolų ir įsipareigojimų (įskaitant indėlius) pašalinimą tiesiogiai finansuoja valstybė narė. Visi iš BPN pašalinami vienetai bus perleisti balansine verte valstybės narės visiškai valdomoms SPĮ ar bet kuriuo atveju valstybė narė prisiims už juos finansinę atsakomybę. Taip valstybė narė prisiims šių turto ir įsipareigojimų valdymo ir disponavimo jais finansinę našą. Valstybė narė taip pat turės finansuoti indėlių palūkanų normų ir orientacinę normą viršijančios [...] bazinių punktų kainos ribos skirtumą.

Pranašumas

(138) Komisija mano, kad, perleidus papildomą turtą ir įsipareigojimus SPĮ prieš pardavimą, BPN ir jungtiniam subjektui suteikiamas pranašumas, nes nėra užtikrinamas *ex ante* skaidrumas, turtas nevertinamas rinkos kaina ir valstybė negauna atlygio perleidus turtą.

(139) Komisija mano, kad, perleidus turtą balansine, o ne rinkos verte, BPN ir jungtiniam subjektui suteikiamas ekonominis pranašumas, palyginti su jo konkurentais; BIC galėtų laisvai rinktis, kokį turtą šalinti pagal bendrajame susitarime numatytą sąlygą, tas turtas nebūtų

vertinamas rinkos verte ir valstybei už jį nebūtų atlyginta. Atvirkščiai, tiek, kiek pagal šį scenarijų sumažėja BPN turto pelningumas, padidėja banko kapitalo pakankamumo koeficientas ir atitinkamai jo gebėjimas suteikti naujas paskolas ir aktyviai vykdyti veiklą rinkoje. Po pardavimo tą pranašumą įgytų jungtinis subjektas.

(140) Valstybei finansuojant indėlių palūkanų normų ir orientacinę normą viršijančios [...] bazinių punktų kainos ribos skirtumą, padengiamos išlaidos, kurias BPN patirtų įprastinėmis aplinkybėmis, ir todėl bankui suteikiamas pranašumas.

Atrankumas

(141) Taikytos priemonės yra atrankios, nes jos naudingos tik konkrečiam subjektui, BPN, ir ekonominei veiklai, kuri bus tęsiama po pardavimo.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

(142) Priemonėmis iškraipoma ar gali būti iškraipoma konkurencija, nes dėl jų BPN ir jungtinis subjektas po pardavimo BIC atsiduria pranašesnėje padėtyje, palyginti su kitais konkuruojančiais bankais, nes, kitaip nei kitiems konkurentams, jiems nereikia mažinti finansinio įsiskolinimo, o BPN ir jungtinis subjektas įgyja galimybę suteikti didesnę kreditą ekonomikai.

(143) Atsižvelgdama į BPN padėtį Portugalijos finansų sektoriuje ir į tai, kad finansų sektoriuje Sąjungos lygmeniu aršiai konkuruojama, taip pat į tai, kad BPN konkuruoja su daugeliu užsienio bankų patronuojamųjų įmonių Portugalijoje, Komisija mano, kad bet koks pranašumas skiriant valstybės išteklius galėtų turėti poveikį prekybai Sąjungos viduje ir iškraipyti konkurenciją, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

Išvada

(144) Papildomų turto ir įsipareigojimų (įskaitant indėlius) perleidimas iš BPN balanso SPĮ prieš pardavimą yra valstybės pagalba.

BIC teisė perleisti nepelningas paskolas valstybei po pardavimo

(145) BIC turi teisę per [...] mėnesius parduoti atgal paskolas, kurios bent [...] dienų yra nepelningos (daugiausia iki [...] proc. viso paskolų portfelio nominaliosios vertės BIC nuožiūra panaudojus turimus indėlius) ir kurių suma viršija atidėjinių lygį ([...] mln. EUR).

Valstybės ištekliai

- (146) BIC teisę pašalinti papildomus turtą ir įsipareigojimus iš balanso po pardavimo tiesiogiai finansuoja valstybė narė. Visi iš BPN pašalinami vienetai bus perleisti balansine verte valstybės narės visiškai valdomoms SPĮ arba bet kuriuo atveju valstybė narė prisiims už juos finansinę atsakomybę. Taip valstybė narė prisiims šio turto valdymo ir disponavimo juo finansinę naštą.

Pranašumas

- (147) Komisija mano, kad turėdami galimybę pašalinti nepelningas paskolas po pardavimo, BPN ir jungtinis subjektas gali plėsti veiklą ir suteikti daugiau kreditų ekonominėmis sąlygomis, kuriomis kiti veiklą Portugalijoje vykdančios konkurentai turi mažinti finansinį išsiskolinimą. Tikrai, jei būtų išlaikytas toks pat nuosavo kapitalo lygis, banko kapitalo pakankamumo koeficientas padidėtų šalinant nepelningas paskolas ir mažinant pagal riziką įvertintą turtą. Todėl padidėtų jo gebėjimas suteikti naujas paskolas ir aktyviai vykdyti veiklą rinkoje.

- (148) Jungtinis subjektas taip pat turės pranašumą, palyginti su jo konkurentais, kuriems tenka su prastesnės kokybės turtu susijusi našta, kurią jie turi prisiimti ir dėl kurios ribojamas jų turimo kapitalo pajėgumas suteikti naujas paskolas. Atvirkščiai, jungtinio subjekto bazinio kapitalo neapsunkina tokia našta ir paskolų portfelio vertės sumažėjimas.

- (149) Be to, dėl BIC galimybės ne vėliau nei iki [...] po pardavimo grąžinti nepelningas paskolas valstybei galėtų keistis banko pagal riziką įvertintas turtas, ir I lygio pagrindinis kapitalas galėtų siekti didesnę lygį nei [10–18] proc., kaip numatyta 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme. Komisija šiuo klausimu pabrėžia Portugalijos įsipareigojimą, kad jei „Banco BIC“ ar jungtinis subjektas nuspręs po pardavimo grąžinti paskolas valstybei ar bet kokiam valstybės kontroliuojamam subjektui, jis grąžins valstybei su tomis paskolomis susijusį kapitalą, sudarantį [10–18] proc. paskolų pagal riziką įvertinto turto, taip pat perleis nepelningas paskolas ir grąžins su tomis paskolomis susijusį kapitalą valstybei tik po to, kai bus visiškai išnaudoti pardavimo dieną BPN sąskaitose esantys atidėjiniai.

Atrankumas

- (150) Taikyta priemonė yra atranki, nes ji naudinga tik konkrečiam subjektui, BPN, ir ekonominei veiklai, kuri bus tęsiama po pardavimo.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

- (151) Priemone iškraipoma ar gali būti iškraipoma konkurencija, nes dėl jos BPN ir jungtinis subjektas po pardavimo BIC atsiduria pranašesnėje padėtyje, palyginti su kitais konkuruojančiais bankais, nes, kitaip nei kitiems konkurentams, jiems nereikia mažinti finansinio išsiskolinimo ir BPN bei jungtinis subjektas įgyja galimybę suteikti didesnę kreditą ekonomikai.
- (152) Atsižvelgdama į BPN padėtį Portugalijos finansų sektoriuje ir į tai, kad finansų sektoriuje Sąjungos lygmeniu aršiai konkuruojama, taip pat į tai, kad BPN konkuruoja su daugeliu užsienio bankų patronuojamųjų įmonių Portugalijoje, Komisija mano, kad bet koks pranašumas skiriant valstybės išteklius galėtų turėti poveikį prekybai Sąjungos viduje ir iškraipyti konkurenciją, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

Išvada

- (153) Nesant įsipareigojimo grąžinti su paskolomis susijusį kapitalą, priemonė galėtų leisti BPN ir jungtiniam subjektui po pardavimo atgaline data keisti banko pagal riziką įvertintą turtą. Dėl to padidėtų proporcingas banko kapitalizavimas. Todėl šia priemone bankui suteikiamas pranašumas ir iškraipoma konkurencija. Ši priemonė yra valstybės pagalba.

Bylinėjimosi rizikos perleidimas valstybei*Valstybės ištekliai*

- (154) BPN bylinėjimosi rizikos perleidimas valstybei yra įsipareigojimas, kurį perima valstybė.

Pranašumas

- (155) Perimdama iš BPN įsipareigojimą, valstybė suteikia BPN ir jungtiniam subjektui pranašumą, palyginti su jų konkurentais, kurie tokius įsipareigojimus turi prisiimti į savo balansą.

Atrankumas

- (156) Taikyta priemonė yra atranki, nes ji naudinga tik konkrečiam subjektui (BPN ir jungtiniam subjektui po pardavimo BIC).

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

- (157) Šia priemone BPN ir jungtiniam subjektui suteikiamas kapitalo lengvatos, kai rinkoje nėra alternatyvų ir kai kitiems konkurentams tenka tokius įsipareigojimus įtraukti į savo balansą.

(158) Atsižvelgdama į BPN padėtį Portugalijos finansų sektoriuje ir į tai, kad finansų sektoriuje Sąjungos lygmeniu aršiai konkuruojama, taip pat į tai, kad BPN konkuruoja su daugeliu užsienio bankų patronuojamųjų įmonių Portugalijoje, Komisija mano, kad bet koks pranašumas skiriamas valstybės išteklius galėtų turėti poveikį prekybai Sąjungos viduje ir iškraipyti konkurenciją, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

Išvada

(159) Ši priemonė suteikia kapitalo lengvatų ir yra valstybės pagalba.

CGD jungtiniam subjektui suteikiama 300 mln. EUR likvidumo linija po pardavimo ir [150–350] mln. EUR komercinių vertybinių popierių kredito linijos BPN išlaikymas

Valstybės ištekliai

(160) Jungtiniam subjektui suteikiama [150–350] mln. EUR likvidumo linija po pardavimo ir CGD [150–500] mln. EUR komercinių vertybinių popierių kredito linijos BPN išlaikymas po pardavimo turi būti laikoma tiesiogiai su valstybe susijusiomis priemonėmis, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes.

(161) Pirma, CGD visiškai priklauso valstybei, kuri skiria jo valdybos narius. Kaip minėta (100) dalyje, CGD pagal teisės aktus įgaliotas valdyti BPN ir pagal nacionalizavimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalį gavo valstybės garantiją visiems kreditams ir likvidumui, kurie gali būti suteikti BPN vykstant nacionalizavimui „valstybės vardu“. Ši garantija tebetaikoma [150–500] mln. EUR kredito linijai.

(162) Antra, sprendimų užtikrinti likvidumą ir suteikti kredito linijas CGD nepriėmė savarankiškai; jie priimti vadovaujantis BIC ir Portugalijos valdžios institucijų suderintomis pardavimo sąlygomis.

(163) Todėl CGD jungtiniam subjektui suteikiama [200–400] mln. EUR likvidumo linija po pardavimo ir CGD [150–500] mln. EUR komercinių vertybinių popierių kredito linijos su valstybės garantija išlaikymas po pardavimo yra tiesiogiai susiję su valstybe nare.

Pranašumas

(164) Priemonės leidžia BPN ir jungtiniam subjektui lengvai ir nebrangiai didinti likvidumą.

(165) Dėl [200–400] mln. EUR kredito linijos, kurią CGD suteikė BIC, Komisija pabrėžia, kad po pardavimo nutekant indėliams ji galėtų apsaugoti jungtinio subjekto finansavimo poziciją. CGD nesuteikia tokios kredito linijos kitiems subjektams, tik jungtiniam subjektui. Todėl kredito linija jungtiniam subjektui suteikiamas pranašumas.

(166) Išlaikant [150–500] mln. EUR kredito liniją su valstybės garantija iki [...] pagal vykdomą komercinių vertybinių popierių programą, BPN ir jungtiniam subjektui taip pat suteikiama daugiau galimybių padidinti likvidumą, palyginti su konkurentais.

Atrankumas

(167) Taikytos priemonės yra atrankios, nes jos naudingos tik konkrečiam subjektui (BPN ir jungtiniam subjektui po pardavimo BIC).

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

(168) BPN ir jungtiniam subjektui suteikiamas pranašumas po pardavimo iškraipo konkurenciją, ypač atsižvelgiant į dabartinę didelę skolinimosi kainą finansų rinkose.

(169) Atsižvelgdama į BPN padėtį Portugalijos finansų sektoriuje ir į tai, kad finansų sektoriuje Sąjungos lygmeniu aršiai konkuruojama, taip pat į tai, kad BPN konkuruoja su daugeliu užsienio bankų patronuojamųjų įmonių Portugalijoje, Komisija mano, kad bet koks pranašumas skiriamas valstybės išteklius galėtų turėti poveikį prekybai Sąjungos viduje ir iškraipyti konkurenciją, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

Išvada

(170) CGD jungtiniam subjektui suteikiama [200–400] mln. EUR likvidumo linija po pardavimo ir [150–500] mln. EUR komercinių vertybinių popierių kredito linijos BPN išlaikymas yra valstybės pagalba.

6.1.1.4. Galima pagalba pirkėjui

(171) Pagal komunikato dėl bankininkystės 49 punktą, siekiant užtikrinti, kad pagalba nebūtų skirta finansų įstaigos pirkėjams, svarbu laikytis tam tikrų pardavimo sąlygų: pardavimo procesas turi būti viešas ir nediskriminacinis, pardavimas turėtų vykti rinkos sąlygomis, valstybė turėtų kuo labiau padidinti turto ir įsipareigojimų pardavimo kainą.

(172) Kalbant apie pirmąjį reikalavimą, nors pardavimo procesas prasidėjo kaip atvira ir nešališka konkurso procedūra, BIC pateiktas saistantis pasiūlymas nebuvo galutinis kelių esminių siūlomo sandorio aspektų, įskaitant BIC išgytino BPN turto ir išsipareigojimų galutinį mastą bei perimtinų filialų ir darbuotojų tikslų skaičių, požiūriu. Visi šie aspektai aptarti vėliau vykstant dvišalėms Portugalijos valdžios institucijų ir BIC deryboms ir įtvirtinti 2011 m. gruodžio 9 d. bendrajame susitarime. Net ir bendrasis susitarimas nėra galutinis, kalbant apie išgytiną banko dalį. Visų pirma jame nenustatytas turtas ir išsipareigojimai, kuriuos perims BIC, nors aiškiai nurodyta, kad pardavimo metu BPN nuosavas kapitalas bus [200–400] mln. EUR. Kitaip tariant, nei 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme, nei bendrajame susitarime aiškiai nenustatyta, ką perka BIC, bet abiejuose dokumentuose užfiksuota tiksli pirkimo kaina.

(173) Šiuo požiūriu svarbu paminėti, kad bendruoju susitarimu neturėtų būti nukrypstama nuo 2011 m. liepos 20 d. BIC saistančio pasiūlymo sąlygų suteikiant papildomų pranašumų BIC ir (ar) jungtiniam subjektui. Tikrai, atsižvelgiant į labai neaiškias 2011 m. liepos 20 d. saistančio pasiūlymo sąlygas, BIC galėtų gauti iš valstybės papildomų nuolaidų, pvz., sumažindamas faktiškai išgyjamų turto ir išsipareigojimų mastą. Dėl tokių papildomų nuolaidų, nepažeidžiant pardavimo proceso sąlygų, būtų pasiektas didesnis I lygio pagrindinis kapitalas nei numatyta 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme.

(174) Todėl Komisija palankiai vertina Portugalijos išsipareigojimą apriboti BPN kapitalizavimo lygį pardavimą dieną [10–18] proc. I lygio pagrindinio kapitalo, kaip numatyta BIC pasiūlyme. Papildomu Portugalijos išsipareigojimu, kad po pardavimo BIC grąžins su nepelningomis paskolomis susijusį kapitalą valstybei ar valstybės valdomai įmonei, užtikrinama, kad po pardavimo nepagrįstai nepadidėtų I lygio pagrindinis kapitalas.

Valstybės ištekliai

(175) Kaip paaiškinta 6.1.1.3 skirsnyje, visoms su pardavimu BIC susijusioms priemonėms naudojami valstybės ištekliai.

Pranašumas

(176) Kadangi BPN I lygio pagrindinis kapitalas 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme ar bendrajame susitarime (abiejuose dokumentuose minima tik absoliuti kapitalo vertė, kurią turės BPN pardavimo metu, neatsižvelgiant į banko pagal riziką įvertintą turtą ar BIC teisę rinktis, kuris turtas ir

išsipareigojimai prieš pardavimą bus perleisti SPI) neapibrėžtas, Komisija pažymi, jog gali būti taip, kad BPN I lygio pagrindinis kapitalas viršys tai, kas numatyta pasiūlyme. Remiantis Portugalijos valdžios institucijų pateikta informacija, 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme minėtas kapitalas yra [10–18] proc. I lygio pagrindinio kapitalo.

(177) Tačiau Komisija pabrėžia, kad Portugalija išsipareigojo apriboti BPN kapitalizavimo lygį pardavimo dieną iki [10–18] proc. I lygio pagrindinio kapitalo, kaip numatyta BIC pasiūlyme. Taip valstybė galės gauti didžiausią turto ir išsipareigojimų pardavimo kainą. Šis išsipareigojimas būtinas norint užtikrinti, kad BIC nebūtų suteiktas joks pranašumas;

(178) Be to, pasinaudodamas teise po pardavimo perleisti valstybei dar dalį nepelningų paskolų, BIC galėtų dar labiau sumažinti perkamą banko dalį, taip didindamas jungtinio subjekto I lygio pagrindinį kapitalą, kad jis viršytų numatytąjį 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme. Tai galėtų suteikti BIC papildomą pranašumą. Papildomu Portugalijos išsipareigojimu, kad po pardavimo BIC grąžins su nepelningomis paskolomis susijusį kapitalą valstybei ar valstybės valdomai įmonei, užtikrinama, kad po pardavimo dar labiau nepadidėtų I lygio pagrindinis kapitalas. Šis papildomas išsipareigojimas būtinas siekiant užtikrinti, kad BIC nebūtų suteiktas pranašumas.

Atrankumas

(179) Taikytos priemonės yra atrankios, nes jos buvo naudingos konkrečiam subjektui, BIC, taip pat neakivaizdžiai jungtiniam subjektui.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

(180) Atsižvelgdama į BPN padėtį Portugalijos finansų sektoriuje ir į tai, kad finansų sektoriuje Sąjungos lygmeniu aršiai konkuruojama, taip pat į tai, kad BPN konkuruoja su daugeliu užsienio bankų patronuojamųjų įmonių Portugalijoje, Komisija mano, kad bet koks pranašumas skiriant valstybės išteklius galėtų turėti poveikį prekybai Sąjungos viduje ir iškraipyti konkurenciją, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.

Išvada

(181) Atsižvelgdama į Portugalijos išsipareigojimus, Komisija gali daryti išvadą, kad dėl proceso galutinių rezultatų, įskaitant aspektus, dėl kurių bendrajame susitarime susitarta su BIC, konkurso rezultatai nepasikeistų, ir dėl pardavimo proceso BIC neigijo jokio pranašumo.

6.1.2. Pagalbos kiekybinis įvertinimas

- (182) BPN ir jungtinis subjektas, kuris tęs BPN ekonominę veiklą, pasinaudojo keliomis toliau apibendrintomis valstybės pagalbos priemonėmis:

1 lentelė

BPN ir jungtiniam subjektui skirtos pagalbos priemonės

Aprašymas	Suma, mln. EUR
a. CGD iki nacionalizavimo suteiktos paskolos	315
b. 3,9 mlrd. EUR vertės turto perleidimas SPĮ prieš konkursą	Nuo 1 800 iki 4 000
c. Valstybės kapitalo injekcija 2012 m. vasario 15 d.	600
d. Likvidumo linijos, kurias CGD suteikė BPN (2011 m. gruodžio 31 d.)	[150–500]
iš jų valstybės garantija aiškiai suteikta	[200–400]
e. BIC prašytos likvidumo linijos jungtiniam subjektui	
iš jų išlaikoma pagal esamą komercinių vertybinių popierių programą	400
iš jų nauja likvidumo linija	300

- (183) Pirma, būtina pabrėžti, kad šios pagalbos priemonės nelaikomos kaupiamosiomis, nes, pasak Portugalijos valdžios institucijų, kai kuriomis priemonėmis keistos kitos (pavyzdžiui, CGD iki nacionalizavimo suteiktas pirmines paskolas pakeitė iki nacionalizavimo BPN išleisti komerciniai vertybiniai popieriai).

- (184) Nurodytos b ir c priemonės yra susijusios su kapitalo injekcijomis arba panašios į kapitalo injekcijas. Jų vertė siekia bent 3 mlrd. EUR, arba apie 50 proc. BPN balanso iki nacionalizavimo. Be to, po nacionalizavimo pagal komercinių vertybinių popierių leidimo programą Portugalijos BPN suteiktų valstybės garantijų bendroji vertė siekia 5 mlrd. EUR, iš jų 4,5 mlrd. EUR panaudota iki 2011 m. gruodžio 31 d.

- (185) Be to, BIC turi teisę perleisti indėlius, kurių kaina viršija [...] bazinių punktų, arba reikalauti, kad valstybė atlygintų skirtumą. Su tuo susijusios išlaidos, Portugalijos vertinimu, sudaro apie [...] EUR. Galiausiai su bylinėjimusi susijusių išlaidų perleidimas valstybei bei turto ir įsipareigojimų, įskaitant nepelningas paskolas, perleidimas

pardavimo metu iš BPN balanso SPĮ, yra papildomos pagalbos priemonės, kurios, Portugalijos nuomone, kiekybiškai nevertintinos.

6.2. Įvairių pagalbos priemonių suderinamumas: SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkto taikymas

- (186) Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies b punktą Komisija įgaliojama laikyti pagalbą atitinkančia vidaus rinkos reikalavimus, jei ji skirta „kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti“.

- (187) Komisija pripažino, kad pasaulio finansų krizė gali sukelti didelius valstybės narės ekonomikos sutrikimus ir kad bankų paramos priemonės gali būti reikalingos tokiems sutrikimams atitaisyti. Ši analizė įtvirtinta komunikate dėl bankininkystės, komunikate dėl rekapitalizavimo ⁽¹⁾, komunikate dėl sumažėjusios vertės turto ⁽²⁾ ir komunikate dėl restruktūrizavimo ⁽³⁾. Komisija tebeman, kad valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktą gali būti laikoma pagrįsta, atsižvelgiant į tai, kad finansų rinkose vėl patiriama sunkumų. Komisija ši požiūrį patvirtino priimdama 2011 m. komunikatą dėl pratęsimo, pagal kurį dėl finansų krizės valstybės pagalbos taisyklių dėl bankams skiriamų paramos priemonių galiojimas pratęsiamas po 2011 m. gruodžio 31 d. ⁽⁴⁾.

- (188) Portugalija ypač nukentėjo nuo finansų ir ekonomikos krizės. Jos poveikis patvirtintas daugelyje Komisijos sprendimų ⁽⁵⁾, kuriais tvirtinamos Portugalijos valdžios institucijų įgyvendintos kovos su finansų krize priemonės. Be to, reikėtų atsižvelgti į sunkią ekonominę ir finansinę padėtį, dėl kurios 2011 m. balandžio 7 d. Portugalija pateikė oficialų tarptautinės pagalbos prašymą, o 2011 m. gegužės 17 d. buvo pasirašytas susitarimo memorandumas.

⁽¹⁾ OL C 10, 2009 1 15, p. 2.

⁽²⁾ Komisijos komunikatas dėl sumažėjusios vertės turto tvarkymo Bendrijos bankų sektoriuje, OL C 72, 2009 3 26, p. 1.

⁽³⁾ Komisijos komunikatas dėl finansų sektoriaus gyvybingumo atkūrimo ir restruktūrizavimo priemonių vertinimo pagal valstybės pagalbos taisykles dabartinės krizės sąlygomis, OL C 195, 2009 8 19, p. 9.

⁽⁴⁾ Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2012 m. sausio 1 d. bankų priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti, OL C 356, 2011 12 6, p. 7.

⁽⁵⁾ 2008 m. spalio 29 d. Komisijos sprendimas valstybės pagalbos byloje NN60/2008 – Portugalijos garantijų sistema, OL C 9, 2009 1 14, ir klaidų ištaisymas, OL C 25, 2009 1 31, pratęstas 2010 m. vasario 22 d. Komisijos sprendimu valstybės pagalbos byloje N51/2010, OL C 96, 2010 4 16, dar pratęstas 2010 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimu valstybės pagalbos byloje N315/2010, OL C 283, 2010 10 20, dar pratęstas 2011 m. sausio 21 d. Komisijos sprendimu valstybės pagalbos byloje SA.32158, OL C 111, 2011 4 9, ir dar pratęstas 2011 m. gruodžio 21 d. Komisijos sprendimu valstybės pagalbos byloje SA.34034, dar nepaskelbta.

(189) Komisija mano, kad žlugus BPN Portugalijos ekonomika patirtų sunkių pasekmių. Todėl priemonės galima vertinti vadovaujantis Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktu

pateikė išsamų į BIC integruoto BPN verslo planą pristatydama 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą (kartu su papildoma informacija apie verslą ir gyvybingumą, kuri buvo pateikta 2012 m. vasario 3 d.).

6.3. Suderinamumas pagal komunikatą dėl restruktūrizavimo

(190) Komunikate dėl restruktūrizavimo nustatytos valstybės pagalbos taisyklės, taikomos restruktūrizuojant finansų įstaigas dabartinės krizės sąlygomis. Pagal komunikatą dėl restruktūrizavimo, siekiant įgyvendinti Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktą, restruktūrizuojant finansų įstaigą dabartinėmis finansų krizės sąlygomis būtina užtikrinti, kad:

(195) Pagal 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą BIC parduodamos BPN dalies balansas yra gerokai mažesnės vertės, apie [...] mlrd. EUR, palyginti su BPN balansu nacionalizavimo metu.

i) būtų atkurtas banko gyvybingumas;

(196) Kartu su BIC turto jungtinio subjekto turto vertė bus apie [...] mlrd. EUR.

ii) pakankamai prisidėtų pats pagalbos gavėjas (naštos pasidalijimas);

(197) BPN balansas pardavimo BIC metu apima tik gyvybingesnę veiklą ir geriausią banko turtą. Visų pirma išvystytas BIC perleistas paskolų portfelis ir dauguma nelikvidaus turto perleista SPĮ.

iii) būtų taikomos pakankamos priemonės konkurencijos iškraipymui riboti.

(198) BPN įsipareigojimus daugiausia sudaro 1 669 mln. EUR vertės mažmeniniai indėliai ir 246 mln. EUR vertės subordinuotosios skolos.

6.3.1. Gyvybingumas

(191) Komunikato dėl restruktūrizavimo 9 ir 10 punktuose nustatyta, kad valstybė narė turi parengti išsamų restruktūrizavimo planą, į kurį turi būti įtraukta visa informacija apie verslo modelį. Plane taip pat turi būti minimos finansų įstaigos patiriamų sunkumų priežastys ir pasiūlyto restruktūrizavimo plano alternatyvos.

(192) Restruktūrizavimo plane turi būti parodyta, kad banko strategija pagrįsta darnia koncepcija ir kad bankas atkūrė ilgalaikį gyvybingumą nesinaudodamas valstybės pagalba.

(193) Komunikato dėl restruktūrizavimo 17 punkte patvirtinama, kad pardavus finansų įstaigą (jos dalį) trečiajai šaliai gali būti padėta atkurti ilgalaikį jos gyvybingumą. Šiuo atveju Komisija pabrėžia, kad Portugalijos valdžios institucijos nusprendė parduoti BPN surengus konkursą. Todėl bankininkystės verslas bus parduotas BIC atlikus tam tikrus koreguojamuosius veiksmus, o tam tikras turtas bus perleistas SPĮ, vėliau turint tikslą jį likviduoti. Todėl Komisija turi įvertinti, ar BPN bankininkystės verslas, kuris taps pirkėjo (jungtinio subjekto) verslo dalimi, bus gyvybingas.

(194) 2011 m. spalio 24 d. sprendime Komisija minėjo, kad negavo verslo plano, kuriuo būtų faktiškai įrodytas BPN kaip į BIC integruoto subjekto gyvybingumas. Todėl Komisija negalėjo daryti išvadų šiuo klausimu. Portugalija

2 lentelė

BPN po pardavimo ir po kapitalo injekcijos (Pro forma) ⁽¹⁾

	Mln. EUR
Grynieji pinigai, centriniai bankai ir kredito įstaigos	[...]
Grynieji kreditai klientams	[...]
Kitas turtas	[...]
IŠ VISO TURTO	[...]
Indėliai	[...]
Kiti įsipareigojimai	[...]
Subordinuotoji skola	[...]
IŠ VISO ĮSIPAREIGOJIMŲ	[...]
Nuosavas kapitalas	[...]
IŠ VISO ĮSIPAREIGOJIMŲ IR KAPITALO	[...]

⁽¹⁾ 2012 m. vasario 17 d. Portugalijos pranešimas, II priedas.

- (199) Tarpinių administratorių jau pradėtas restruktūrizavimo priemonės toliau taikys BIC, atsikratydamas konkrečių BPN problemų priežasčių
- (200) Kaip pirmiau (23) dalyje minėta, vadovybė visiškai pakeista. Atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, kuriomis nacionalizuotas BPN, ir visų pirma į daugelį buvusio banko vadovybės įtariamo sukčiavimo atvejų, naujoji vadovybė, gindama banko interesus, pradėjo kelis teismo procesus⁽¹⁾. Vadovaujantis geriausia patirtimi visiškai pertvarkytos banko rizikos vertinimo procedūros.
- (201) Nauji BPN administratoriai taip pat sutelkė dėmesį į sąnaudų struktūros optimizavimą ir ėmėsi kelių iniciatyvų veiklos išlaidoms mažinti. Nuo 2008 m. gruodžio mėn. iki 2010 m. gruodžio mėn. veiklos išlaidos sumažintos maždaug [...] mln. EUR, o išlaidos personalui – maždaug [...] mln. EUR.
- (202) Pagal 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą BIC strategijoje daugiausia dėmesio skiriama pagrindinei mažmeninei verslo veiklai ir siekiama išnaudoti BPN tinklą, kad jis taptų orientaciniu banku Portugalijai ir Angolai vykdant prekybą ir atliekant finansinius sandorius.
- (203) Tas planas pagrįstas atsargiomis pagrindinėmis makroekonominėmis prielaidomis, atsižvelgiant į dabartinę rinkų padėtį Portugalijoje, turint omenyje prognozuojamą rinkos nuosmukį iki 2014 m.
- (204) Iš finansų prognozių matyti, jog tikimasi, kad baigiantis restruktūrizavimo laikotarpiui (2016 m. gruodžio 31 d.) jungtinis subjektas, net ir patirdamas sunkumų, galės pasidengti išlaidas ir jo akcinio kapitalo pelningumas sieks maždaug [1–10] proc.
- (205) Apskaičiuotasis pirminis bazinis kapitalas gerokai viršys mažiausius kapitalo reikalavimus, nes valstybės kapitalo injekcija bus užtikrintas [10–18] proc. I lygio pagrindinis kapitalas.
- (206) Valstybei atlikus didelę kapitalo injekciją, tikimasi, kad prognozuojamas banko kapitalo pakankamumo koeficientas restruktūrizavimo laikotarpiu ir jam pasibaigus viršys minimalius reikalavimus ir taip bus užtikrintas

banko mokumas. Pagal Portugalijos pateiktą verslo planą ir 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą, pagal bazinį scenarijų restruktūrizavimo laikotarpio pabaigoje (2016 m. gruodžio 31 d.) I lygio pagrindinis kapitalas bus [8–12] proc., truputį daugiau nei 10 proc. pagal teisės aktuose įtvirtintus minimalius reikalavimus, kuriuos nuo 2012 m. gruodžio nustato Bdp⁽²⁾, o pagal mažiau palankų scenarijų – šiek tiek mažiau ([7–11] proc.), kaip nurodyta 1 grafike (206) punkte.

- (207) Tokios raidos tikimasi visų pirma dėl būtinybės 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plane įtvirtintą verslo planą įgyvendinti suteikiant didesnę kreditą ekonomikai ir dėl restruktūrizavimo plano pirmųjų metų neigiamų rezultatų poveikio. Neigiamų rezultatų laukiama visų pirma dėl vis dar didelių banko išlaidų, palyginti su jo verslo apyvarta, kartu atsižvelgiant į BIC vykdymo restruktūrizavimo išlaidas.

1 grafikas

Prognozės BPN ir BIC jungtiniam subjektui pagal bazinį scenarijų, 2012–2016 m.

[...]

- (208) Kalbant apie likvidumą, verslo plane daugiausia remiamasi indėliais ir tikimasi, kad indėliai augs maždaug [1–10] proc. per metus. Komisija mano, kad jungtinio subjekto stabilus finansavimas indėliais yra svarbus restruktūrizavimo plano ypatumas. Atsižvelgiant į jungtinio subjekto mažą dydį ir augimo potencialą, indėlių raidos prognozės yra įtikinamos.
- (209) Komisija taip pat mano, kad, siekiant užtikrinti jungtinio subjekto gyvybingumą, neturėtų būti paskatų indėlius pakeisti didmeniniu finansavimu. Šiuo požiūriu svarbu, kad atlygis už BIC prašytą likvidumo liniją galimam indėlių nutekėjimui kompensuoti būtų padidintas bent iki Euribor +[...] bazinių punktų. Portugalijos įsipareigojimas šioje srityje būtinas restruktūrizavimo pagalbos suderinamumui su vidaus rinka užtikrinti, atsižvelgiant į tai, kad [...] turi nemažai indėlių, už kuriuos šiuo metu atlyginama viršijant Euribor +[...] bazinių punktų, t. y. lygis, kuriuo BIC gali nuspręsti nebelaikyti tokių indėlių. Jei atlygis už naują kredito liniją nebūtų nustatytas taip, kad BIC būtų skatinamas išlaikyti indėlių lygį, kaip numatyta 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plane, BIC galėtų susigundyti pakeisti indėlius pigesniu CGD finansavimu. Atlikus tokį pakeitimą galėtų padidėti jungtinio subjekto trumpalaikis pelningumas, bet kartu būtų pakenkta gyvybingumo perspektyvoms.

⁽¹⁾ Įskaitant 45 ieškinius buvusiai BPN vadovybei, 25 civilines bylas ir 20 baudžiamųjų bylų.

⁽²⁾ Žr. gegužės 10 d. Portugalijos banko pranešimą Nr. 3/2011, Oficialusis leidinys Nr. 95, II serija.

- (210) Šiuo požiūriu taip pat svarbu pabrėžti, kad, esant Euribor +[...] bazinių punktų lygiui, kredito linija vis dar suteikiama palankesnėmis sąlygomis bei BIC galėtų gauti rinkoje. Nors Komisijai nepateikta palygintinų sandorių rinkoje pavyzdžių, Komisija pabrėžia, jog būtų netikėtina, kad net ir nustatius didesnę palūkanų normą rinkoje galima gauti tokios trukmės ir dydžio kredito liniją. Be to, Komisija mano, kad atlygį už [...] CGD suteiktas paskolas būtina nustatyti [...] mėnesių Euribor +[...] bazinių punktų lygiu.
- (211) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisijos abejonės dėl BPN gyvybingumo išsklaidytos.

6.3.2. Minimali pagalba ir naštos pasidailijimas

- (212) Komunikate dėl restruktūrizavimo minima, kad pagalbos gavėjas pats turi įnešti pakankamą indėlį, kad skiriama pagalba būtų minimali ir kad būtų išspręstos konkurencijos iškraipymo ir moralinės žalos problemos. Tam reikia a) apriboti restruktūrizavimo sąnaudas ir pagalbos sumą bei b) užtikrinti pakankamą pagalbos gavėjo indėlį.
- (213) Pagalbą gaunančio banko indėlio principai jį restruktūrizuojant įtvirtinti komunikato dėl restruktūrizavimo 3 skirsnyje. Reikalaujama, kad i) restruktūrizavimo pagalba būtų minimali ir dengtų gyvybingumui atkurti būtinas išlaidas; ii) pagalbą gaunantis bankas kiek įmanoma turėtų išnaudoti nuosavus išteklius restruktūrizavimui finansuoti, pavyzdžiui, parduoti turtą; ir iii) su restruktūrizavimu susijusias išlaidas prisiimtų investuotojai į banką dengdami nuostolius iš turimo kapitalo ir mokėdami tinkamą atlygį už valstybės intervencijas. Našta dalijamasi dviem tikslais: siekiant apriboti konkurencijos iškraipymą ir išspręsti moralinės žalos problemas⁽¹⁾.
- (214) Restruktūrizavimo plane turėtų būti aiškiai parodyta, kad pagalba yra minimali. Su restruktūrizavimu susijusias išlaidas turėtų prisiimti ne tik valstybė, bet ir kiek įmanoma – investuotojai į banką. Kitaip tariant, bankas ir jo kapitalo turėtojai turėtų kiek įmanoma prisidėti prie restruktūrizavimo išnaudodami nuosavus išteklius. Restruktūrizavimo pagalba turėtų dengti tik gyvybingumui atkurti būtinas išlaidas. Taigi įmonei nereikėtų skirti valstybės išteklių, kuriais būtų galima pasinaudoti rinką iškraipiančiai veiklai, nesusijusiai su restruktūrizavimo procesu, finansuoti, kaip antai įsigijimai⁽²⁾.

Pagalbos ribojimas, kad ji būtų minimali

- (215) Kalbant apie pagalbos ribojimą, kad ji būtų minimali, komunikato dėl restruktūrizavimo 23 punkte minima, kad restruktūrizavimo pagalba turėtų būti dengiamos tik gyvybingumui atkurti būtinos išlaidos.
- (216) Tam Komisija turi įvertinti, pirma, Portugalijos valdžios institucijų teiginį, kad su BPN pardavimu BIC susijusios išlaidos neviršija išlaidų, kurias Portugalija patirtų, jei BPN būtų likviduotas, ir, antra, tai, ar pagalba, skirta BPN restruktūrizuoti, yra minimali.

Pardavimo ir tinkamo likvidavimo palyginimas

- (217) 2011 m. spalio 24 d. sprendime Komisija išsakė abejonių dėl tam tikrų aspektų, susijusių su tuo metu Portugalijos pristatytų dviejų scenarijų kiekybiniu palyginimu.
- (218) 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plane Portugalija pateikė atnaujintą dviejų scenarijų palyginimą ir, atsakydama į svarbiausius 2011 m. spalio 24 d. Komisijos sprendime išdėstytus nuogaštavimus, susijusius su išlaidomis tinkamo likvidavimo atveju, pataisė savo pirmines prielaidas. Konkrečiai Portugalija atsakė į klausimus dėl paskolų mažinimo ir požiūrio į subordinuotųjų obligacijų turėtojus.
- (219) Visų pirma Portugalija pateikė papildomos informacijos ir alternatyvų palyginimą aiškindama savo prielaidą dėl vertės mažinimo 30–50 proc. iki balansinės vertės parduodant paskolas. Portugalija taip pat pateikė galutinius skaičius, susijusius su BIC perimamomis paskolomis, kurių vertė nebuvo žinoma 2012 m. vasario 17 d. pirmą kartą teikiant palyginimą. Ji taip pat išbraukė iš tinkamo likvidavimo scenarijaus su atlygiu tam tikriems subordinuotųjų obligacijų turėtojams susijusias išlaidas, kaip minima (220) dalyje.
- (220) Komisija mano, kad, atsižvelgiant į dabartinę ekonominę padėtį ir didelį finansinio išiskolinimo mažinimą bankininkystės sektoriuje, vertės mažinimas parduodant paskolų portfelį yra pagrįstas. Be to, jei paskolos būtų laikomos iki grąžinimo termino, valstybė patirtų finansavimo išlaidas ir turėtų iki paskolų grąžinimo termino prisiimti kredito riziką. Todėl Komisija gali pritarti tam, kad Portugalija siūlo mažinti vertę mažesniu mastu, t. y. [20–50] proc.

⁽¹⁾ Žr. komunikato dėl restruktūrizavimo 22 punktą.

⁽²⁾ Žr. 2006 m. balandžio 6 d. Sprendimą *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH prieš Komisiją*, T-17/03, Rink. p. II-1139.

- (221) Kalbant apie subordinuotųjų obligacijų turėtojus, Komisija supranta, kad visą 245 mln. EUR sumą sudaro daugelis emisijų. Gali būti [...]. Portugalija teigia, kad, teisiškai įvertinus kiekvienos emisijos sąlygas, [...].
- (222) 3 lentelėje pateikta apskaičiuotųjų įplaukų ir nutekėjimo apžvalga atsižvelgiant į pirmiau (218)–(220) dalyse minėtas pakoreguotas prielaidas. Šiame vertinime atsižvelgiama tik į ribines sąnaudas, susijusias su dviem scenarijais (o ne į jau patirtas išlaidas), ir remiamasi BPN balanso duomenimis pardavimo BIC metu ⁽¹⁾.

3 lentelė

Pardavimo BIC ir tinkamo likvidavimo scenarijų palyginimas (duomenys mln. EUR)

		Pardavimas BIC	Likvidavimas
	IŠLAIDOS		
1	Finansavimo mokėjimas kredito įstaigoms		[...] ⁽¹⁾
2	Klientų indėlių mokėjimas		[...]
3	Kapitalo didinimas	[...]	
4	Subordinuotųjų obligacijų turėtojai, neįskaitant nuolatinės emisijos TBC		[...]
	<i>Iš viso išlaidų</i>	[...]	[...]
		Pardavimas BIC	Likvidavimas
	ĮPLAUKOS		
5	Klientų paskolų pardavimas (2 114 mln. EUR, neįskaitant sumažinimo 30 proc.)		[...]
6	Atlygiams skirti grynieji pinigai ir paskolos kredito įstaigoms		[...] ⁽²⁾
7	BPN pardavimo kaina	[...]	
8	Indėlių pardavimo įmoka – 2 proc. indėlių balanso		[...]
	<i>Iš viso įplaukų</i>		[...]
	APSKAIČIUOTASIS SKIRTUMAS	[...]	[...]

⁽¹⁾ BIC perimtų skolų kredito įstaigoms vertė prieš valstybės kapitalo injekciją.

⁽²⁾ BIC perimtų gryniųjų pinigų ir paskolų kredito įstaigoms vertė prieš valstybės kapitalo injekciją.

(223) Apskritai tinkamo likvidavimo variantas, pagal kurį valstybė išmokėtų visus indėlius (išskyrus nuolatinės obligacijos turinčių subordinuotųjų kreditorių indėlius) ir prisiimtų visą su kredito įstaigomis susijusią riziką, būtų brangesnis nei pardavimas BIC.

(224) Komisija pripažįsta, kad kai kurios prielaidos, ypač dėl galimybės susigrąžinti BIC perleistus kreditus, yra netikros. Taip pat reiktų atsižvelgti į tai, kad tinkamas likvidavimas galėtų turėti neigiamą šalutinį poveikį pasitikėjimui visame bankininkystės sektoriuje ir valstybės narės reitingui.

(225) Remdamasi turima informacija, Komisija daro išvadą, kad pasirinkus banko restruktūrizavimo variantą, t. y. pardavimą BIC, pagalba apribojama iki mažiausio būtino lygio.

Minimali pagalba restruktūrizuojant BPN

(226) BPN gavo nemažą pagalbos sumą iki nacionalizavimo ir po jo, kaip minėta (182)–(184) dalyse. Pagalba buvo būtina, kad bankas nežlugtų tiek laiko, kiek reikėjo pasirinktai restruktūrizavimo alternatyvai įgyvendinti: parduoti banko gyvybingas dalis BIC ir vėliau likviduoti blogąjį turtą. Pasibaigus restruktūrizavimo procesui, BPN nebebus nepriklausomas bankas. BIC perimamo mažmeninės bankininkystės verslo balansas sudaro mažiau nei 35 proc. BPN balanso iki nacionalizavimo. Dabartinėmis rinkos sąlygomis šios priemonės (ir visų pirma nemažmeninės bankininkystės turto perleidimas SPI) yra glaudžiai susijusios su banko gyvybingumu rinkoje. Verslas ir veikla, išskyrus mažmeninę bankininkystę, perleista SPI planuojant vėliau juos likviduoti. Komisija pripažįsta, kad ilgas delsimas restruktūrizuojant BPN yra susijęs su išskirtinėmis aplinkybėmis, kurios paveikė Portugalijos ekonomiką ir dėl kurių 2011 m. gegužės 17 d. pasirašytas susitarimo memorandumas.

(227) Kaip Komisija minėjo 2011 m. spalio 24 d. sprendime, be prieš pardavimą BPN skirtų priemonių, BIC reikalauja papildomų priemonių, minimų ix dalyje.

(228) 2011 m. spalio 24 d. sprendime Komisija pateikė klausimą, ar BIC prašoma kapitalo injekcija yra minimali gyvybingumui užtikrinti būtina suma. Atsižvelgiant į 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme prašomus balanso pataisymus ir 2011 m. birželio mėn. BPN finansines ataskaitas, Portugalijos vertinimu, [200–400] mln. EUR kapitalo lygis atitinka [10–18] proc. I lygio pagrindinį kapitalą.

⁽¹⁾ 2012 m. vasario 17 d. Portugalijos pranešimas, II priedas.

- (229) Portugalija teigia, kad kapitalo lygis nustatytas remiantis konkurso rezultatais, taip pat atsižvelgiant į kainą, kurią BIC sumokės valstybei (40 mln. EUR). Tai pagrįstas požiūris, turint omenyje išlaidas, susijusias su banko perorientavimu į pagrindinę veiklos sritį ir būtinybe išlaikyti pakankamą papildomą kapitalą. Portugalija mano, jog papildomo kapitalo pakanka tam, kad būtų išlaikytas pakankamas akcinio kapitalo lygis, ypač pirmaisiais integravimo metais, taip pat atsižvelgiant į BPN neigiamą reputaciją ir Portugalijos sunkią ekonominę padėtį.
- (230) Reikėtų pabrėžti, kad pagal 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą apskaičiuota, kad ketvirtųjų metų po pardavimo pabaigoje kapitalo pakankamumo koeficientas sieks [8–12] proc., o pagal mažiau palankų scenarijų – [7–11] proc. (truputį mažiau nei Portugalijos įstatymuose įtvirtintas 10 proc. minimalus reikalavimas).
- (231) Todėl Komisija gali daryti išvadą, kad [10–18] proc. I lygio pagrindinį kapitalą atitinkantis kapitalo lygis nustatytas remiantis konkurso rezultatais ir yra būtinas banko gyvybingumui užtikrinti pagal 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planą.
- (232) Komisija taip pat palankiai vertina tai, kad bendrajame susitarime su BIC yra BIC išsipareigojimas penkerius metus nemokėti dividendų ar kitų sumų BPN akcininkams. Šio išsipareigojimo tikslas – užtikrinti, kad BPN skirtas kapitalas liks banke ir nebus iš karto išmokėtas akcininkams.
- (233) Tačiau BIC perimamas galutinis turtas neatitinka to, kas numatyta 2011 m. liepos 20 d. BIC pasiūlyme, ir BIC taip pat pasilieka teisę grąžinti nepelningas paskolas. Todėl Komisija mano, jog, siekiant užtikrinti minimalią pagalbą, mažinant pagal riziką įvertintą turtą dėl paskolų restitucijos valstybei reikėtų atitinkamai mažinti kapitalą, kad toks kapitalo mažinimas atitiktų pagal riziką įvertinto turto mažinimą [10–18] proc. Kapitalas gali būti mažinamas mažinant valstybei perleidžiamų paskolų vertę iki balansinės vertės.
- (234) Komisija pabrėžia, jog BIC siūlo užtikrinti, kad jungtinis subjektas galėtų išlaikyti [10–18] proc. I lygio pagrindinio kapitalo tuo atveju, jei jis perleistų nepelningas paskolas, suteikiant naują kreditą ekonomikai. Komisija mano, kad pritaikius šią priemonę pagalba nebūtų minimali dėl tokių priežasčių. Pirma, BIC nuosavo kapitalo pakankamumo koeficientas prieš pardavimą neviršytų [10–18] proc. pardavimo dieną. Todėl BPN susijungus su BIC jungtinio subjekto I lygio pagrindinis kapitalas iš karto sumažėtų (kaip minėta 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plane). Be to, jei po susijungimo jungtinis subjektas išlaikytų [10–18] proc. I lygio pagrindinio kapitalo, jo kapitalizavimas viršytų paties BIC prognozuotą lygį. Antra, 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plane jau atsižvelgiama į naujas paskolas ekonomikai, ir tam (labai aukštas) BPN [10–18] proc. I lygio pagrindinis kapitalas pardavimo metu laikomas pakankamu. Todėl nereikia skirti dar daugiau kapitalo naujoms paskoloms suteikti nei numatyta 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plane. Šiuo požiūriu Komisija palankiai vertina Portugalijos išsipareigojimą, kad BPN I lygio pagrindinis kapitalas pardavimo „Banco BIC“ dieną neviršys [10–18] proc. ir kad, po pardavimo perleidus nepelningas paskolas valstybei, „Banco BIC“ arba jungtinis subjektas perleis valstybei ar valstybės kontroliuojamam subjektui bet kokią su šiomis paskolomis susijusį kapitalą, atitinkantį [10–18] proc. paskolų pagal riziką įvertinto turto.
- (235) Be to, komunikate dėl restruktūrizavimo teigiama, jog draudimas įsigyti akcijų kitose įmonėse yra būtinas, kad pagalba būtų minimali. Komunikato dėl restruktūrizavimo 23 punkte aiškiai pasakyta, kad „įmonei neturėtų būti suteiktos viešosios lėšos, kurios galėtų būti panaudotos su restruktūrizavimo procesu nesusijusiai rinką iškreipiančiai veiklai finansuoti. Pavyzdžiui, valstybės pagalba negali būti finansuojamas akcijų kitose įmonėse įsigijimas arba naujos investicijos, išskyrus atvejus, kai tai būtina įmonės gyvybingumui atkurti“.
- (236) Komisija pabrėžia, kad jau 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plane minėta, kad jungtinis subjektas taps gyvybingu subjektu, kurio nuosavas kapitalas bus pakankamai pelningas ir kuris galbūt net turės pelno. Gyvybingumui atkurti nebūtina nieko įsigyti. Atvirkščiai, Komisija mano, jog draudžiant ką nors įsigyti užtikrinama, kad restruktūrizavimui būtinas kapitalas liktų banke, taip skatinant banko gyvybingumo atkūrimą. Šiuo klausimu Komisija mano, kad Portugalijos išsipareigojimas sugriežtinti įsigijimų draudimą yra būtinas siekiant užtikrinti, kad restruktūrizavimo pagalba būtų suderinama su vidaus rinka.
- Nuosavas įnašas*
- (237) Kalbant apie nuosavą įnašą, komunikate dėl restruktūrizavimo reikalaujama su restruktūrizavimu susijusias išlaidas prisiimti ne tik valstybei, bet ir buvusiems investuotojams į banką bei akcininkams. Šiuo reikalavimu užtikrinama, kad sanuojami bankai prisiimtų reikiamą atsakomybę už savo elgesio praeityje pasekmes ir kad būtų sukurtos tinkamos paskatos jų elgsenai ateityje.

- (238) Šiuo atveju Komisija palankiai vertina tai, kad akcininkai be jokios kompensacijos neteko savo dalies banke. Taip jie prisiima pakankamą naštos dalį banke, kurio vertė, Portugalijos paskirtų dviejų nepriklausomų subjektų vertinimu, buvo neigiama. Komisija taip pat palankiai žiūri į tai, kad nacionalizuojant BPN pakeista jo valdyba.
- (239) Tačiau Komisija pabrėžia, kad 245 mln. EUR vertės subordinuotųjų obligacijų turėtojai liks privatizuojamame banke ir galbūt tebegaus atkarpas.
- (240) Kaip minėta komunikato dėl restruktūrizavimo 26 punkte, „bankai neturėtų naudoti valstybės pagalbos nuosavoms lėšoms (nuosavam kapitalui ir subordinuotajai skolai) atlyginti, kai ši veikla neduoda pakankamo pelno“.
- (241) Kalbant apie BPN restruktūrizavimo laikotarpį, BPN neatitiko Komisijos mišrių kapitalo priemonių politikos, kaip numatyta komunikato dėl restruktūrizavimo 26 punkte. Komisija paaiškino, kad vykdant restruktūrizavimą pagalbą gaunančio banko savo nuožiūra atliekamas nuostolių padengimas (pavyzdžiui, išlaisvinant rezervus arba sumažinant nuosavą kapitalą), siekiant užtikrinti dividendų ir atkarpų už mokėtiną subordinuotąją skolą mokėjimą, iš esmės yra nesuderinamas su naštos pasidalijimo tikslu. Komisija pabrėžia, kad atkarpų mokėjimas neatitinka šio principo ir turėtų būti kompensuojamas vykdant nuodugnesnį restruktūrizavimą ⁽¹⁾.
- (242) Komisija mano, kad plataus užmojo banko restruktūrizavimas gali būti pakankamas naštos pasidalijimo trūkumui kompensuoti.
- (243) Tačiau šiuo metu bankas parduodamas, todėl iki 2016 m. gruodžio 31 d. būtina uždrausti teikti reikalavimus banko kapitalo akcininkams prisiimti minimalią naštos dalį.
- (244) Šiuo klausimu Komisija primena Portugalijos išsipareigojimą, kad, padedant restruktūrizuoti BPN, „Banco BIC“, jungtinis subjektas ir Portugalija iki 2016 m. gruodžio 31 d. nesinaudos pirkimo pasirinkimo sandorių teisėmis, susijusiomis su BPN iki pardavimo datos išleista subordinuotąja skola.
- (245) Komisija pabrėžia, kad pirmiau (182)–(184) dalyse kiekvienos minėtos priemonės, ypač garantijų, kapitalo injekcijos ir turto perleidimo SPĮ, atlyginimas neatitinka tam tikrų Komisijos komunikatų.
- (246) Valstybės garantijų kaina nustatyta 20 bazinių punktų, gerokai žemiau lygio, nustatyto Komisijos taisyklės taikant finansų įstaigų išleistiems išsipareigojimams suteiktų valstybės garantijų atlyginimo srityje.
- (247) 2012 m. vasario mėn. padaryta 600 mln. EUR kapitalo injekcija į BPN aiškiai nėra atlyginimas, atitinkantis komunikatą dėl rekapitalizavimo. Tikrai, Portugalijos valdžios institucijos nesitiki atlygio už kapitalo injekciją. Iš tikrųjų kapitalo injekcija buvo padaryta, kad būtų įmanoma parduoti banką neigiama kaina.
- (248) Kalbant apie turto perleidimą SPĮ balansine verte, Komisija teoriškai pripažįsta, kad perleidžiant turtą trims SPĮ siekiama apsaugoti BPN gyvybingumą ir užtikrinti galimybę jį parduoti, bet perleidimas balansine verte siejamas su pagalba, kuri neatitinka komunikato dėl sumažėjusios vertės turto pagrindinių reikalavimų. Visų pirma turto perleidimas vyko balansine verte gerokai viršijant turto tikrąją ekonominę vertę ir neskiriant atlyginimo valstybei. Komunikate dėl sumažėjusios vertės turto pripažįstama, kad restruktūrizuojant banką iš esmės galima atitaisyti galimą komunikato pagrindinių kriterijų, įskaitant kainodaros kriterijus, nevykdymą. Esminis BPN restruktūrizavimas yra aspektas, kuriuo remdamasi Komisija galėtų manyti, kad priemonė atitinka komunikatą dėl sumažėjusios vertės turto. Taigi, turto perleidimą SPĮ būtų galima vertinti kaip esminio restruktūrizavimo dalį, kartu atsižvelgiant į visas kitas BPN skirtas priemones.
- (249) Komunikato dėl restruktūrizavimo 25 punkte nustatyta, kad bet koks nukrypimas nuo tinkamo naštos pasidalijimo *ex ante*, kuris finansinio stabilumo sumetimais išskirtinai galėjo būti leistas sanavimo etape, turi būti kompensuotas papildomu įnašu vėlesniame restruktūrizavimo etape, pavyzdžiui, lėšų susigrąžinimo išlygų pavidalu ir (arba) didesnės apimties restruktūrizavimu, įskaitant papildomas konkurencijos iškraipymą ribojančias priemones.

⁽¹⁾ Be kitų, žr. Komisijos sprendimą byloje N 61/2009, „Caja Castilla la Mancha“ sanavimas ir restruktūrizavimas, OL C 289, 2010 10 26, p. 1.

- (250) Komisija mano, kad BPN restruktūrizavimas yra pakankamos apimties. Ji pirmiausia pabrėžia, kad bankas yra nedidelis. Pasibaigus restruktūrizavimo procesui, BPN nebebus nepriklausomas bankas. BIC perimamo mažmeninės bankininkystės verslo balansas sudaro mažiau nei 35 proc. BPN balanso iki nacionalizavimo. Visų verslo ir veiklos sričių, išskyrus mažmeninę bankininkystę, atsikratyta visam.
- (251) Todėl Komisija gali daryti išvadą, kad naštos pasidalijimas yra pakankamas, turint omenyje didelės apimties BPN restruktūrizavimą.
- 6.3.3. Konkurencijos iškraipymą ribojančios priemonės
- (252) Kalbant apie konkurencijos iškraipymą ribojančias priemones, komunikate dėl restruktūrizavimo numatyta, kad tokių priemonių pobūdis ir pavidalas priklausys nuo pagalbos sumos, sąlygų ir aplinkybių, kuriomis suteikta pagalba, ir nuo rinkos ar rinkų, kurioje (-iose) pagalbą gaunantis bankas veiks, ypatumų.
- (253) Nors BPN gautos pagalbos suma yra didelė, reikėtų atsižvelgti į ribotą BPN dydį. Kaip nurodyta komunikato dėl restruktūrizavimo 32 punkte, Komisija išanalizuos galimą pagalbos poveikį rinkai, kurioje pagalbą gaunantis bankas veikia po restruktūrizavimo. Visų pirma bus ištirtas gyvyingu tapusio banko dydis ir santykinė jo svarba rinkoje.
- (254) Šiuo klausimu Komisija pabrėžia, kad BPN nebebus tas pats ekonominės veiklos vykdytojas, koks jis buvo prieš valstybės intervenciją⁽¹⁾. Jis buvo nacionalizuotas ir iš esmės restruktūrizuotas. Todėl rinkoje konkuruos daug mažesnis bankas.
- (255) 2008 m. pabaigoje BPN buvo septintoji pagal balanso dydį finansų įstaiga Portugalijoje. Po nacionalizavimo bankas tapo mažesnis, ypač dėl indėlių nutekėjimo. Nuo 2011 m. vidurio jis užima 12 vietą, ir jo rinkos dalis indėlių ir paskolų sektoriuose neviršija 1 procento. 2008–2011 m. indėlių ir paskolų sumažėjo beveik perpus.
- (256) Savo pastabose dėl 2011 m. spalio 24 d. sprendimo Portugalija pirmiausia teigė, kad jau iki nacionalizavimo BPN rinkos dalis buvo apie [1–2] proc. Antra, po nacionalizavimo BPN iš esmės restruktūrizuotas ir buvo dar labiau mažinamas. Trečia, net ir susijungus su BIC,
- naujasis jungtinis subjektas turės mažiau nei [< 1] proc. rinkos dalį Portugalijoje, nes šiuo metu BPN rinkos dalis yra apie [< 1] proc. klientų kreditų ir indėlių sektoriuose, o BIC rinkos dalys yra apie [< 1] proc. paskolų sektoriuje ir [< 1] proc. indėlių sektoriuje.
- (257) Komisija taip pat pabrėžia, kad bankininkystės verslo pardavimas konkurso tvarka leido konkurentams įsigyti BPN pavadinimą ir verslą, kartu ribojant konkurencijos iškraipymą.
- (258) Komisija taip pat palankiai vertina dividendų politiką, kaip aprašyta (ix dalies xiii punkte).
- (259) Be to, komunikato dėl restruktūrizavimo 44 punkte taip pat minima, kad vykdydami savo finansinių pasiūlymų rinkodarą bankai negali valstybės parama pasinaudoti kaip konkurenciniu pranašumu. Komisija palankiai vertina Portugalijos išsipareigojimą, kad BIC nesinaudos valstybės pagalba rinkodaros kampanijų ir reklamos investuotojams tikslais.
- (260) 2011 m. spalio 24 d. sprendime Komisija išsakė abejonų, ar numatytų priemonių pakaks, atsižvelgiant į didelę pagalbos sumą ir į tai, kad BPN gavo rekapitalizavimo, garantijų ir sumažėjusios vertės turto priemones, už kurias pagal tam tikrų komunikatų reikalavimus nebuvo atlyginta.
- (261) Visų pirma Komisija pabrėžia, kad bankas veiktų rinkoje turėdamas pirminį [10–18] proc. I lygio pagrindinį kapitalą, t. y. gerokai daugiau nei reikalaujami minimalūs lygiai: 9 proc. 2011 m. pabaigoje ir 10 proc. 2012 m. pabaigoje.
- (262) Be to, BIC paprašė teisės per [...] mėnesius parduoti atgal paskolas, kurios bent [...] dienų yra nepelningos (daugiausia iki [...] proc. viso paskolų portfelio nominaliosios vertės). Jis taip pat paprašė išlaikyti CGD skiriamą paramą likvidumui dviem pavidalais. Pirma, pagal komercinių vertybinių popierių programą trejus metus išlaikyti kredito liniją iki [150–500] mln. EUR su valstybės garantija ir CGD išsipareigojimą kredito linijos sąlygas išlaikyti iki [...]. Antra, CGD skirsima nauja kredito linija iki [150–350] mln. EUR indėlių vertės sumažėjimui iki mažiau nei 1,8 mlrd. EUR kompensuoti, nustačius Euribor + [...] bazinių punktų atlygį.

⁽¹⁾ Be kitų, žr. Komisijos sprendimą byloje N 61/2009, „Caja Castilla la Mancha“ sanavimas ir restruktūrizavimas, OL C 289, 2010 10 26, p. 1, ir byloje NN 19/2009, Pagalba „Dunfermline Building Society“ restruktūrizuoti, OL C 101, 2007 4 20, p. 7.

- (263) Taip turėtų būti užtikrinta, kad jungtinis subjektas nesinaudotų valstybės pagalba siekdamas augti pasinaudodamas konkurentais ir kad būtų tinkamai sprendžiamos dėl skirtos pagalbos atsiradusio konkurencijos iškraipymo problemos.
- (264) Atsižvelgdama į sudėtingą padėtį rinkoje ir Portugalijos bankininkystės sektoriuje dėl įvykių, po kurių buvo pasirašytas susitarimo memorandumas, nustatytas griežtas sąlygas, Komisija mano, kad šios likvidumo linijos turės didelį poveikį jungtinio subjekto gebėjimui konkuruoti rinkoje su kitais rinkos dalyviais, negavusiais valstybės pagalbos.
- (265) Todėl valstybės pagalbą galima laikyti suderinama tik tuo atveju, jei įgyvendintos pakankamos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad valstybės pagalba nebūtų naudojama tokios valstybės paramos negaunantiems konkurentams pakenkti. Valstybės pagalbą gavusiems ir jos negavusiems bankams turėtų būti užtikrintos vienodos sąlygos. Dėl valstybės pagalbos neturėtų susilpnėti pagalbos negaunančių subjektų motyvacija konkuruoti, investuoti ir diegti inovacijas, neturėtų būti kuriamos kliūtys patekti į rinką, galinčios pakenkti tarpvalstybinei veiklai.
- (266) Būtina užtikrinti, kad jungtinis subjektas nesinaudotų konkurenciniu pranašumu dėl to, kad perleido likvidumo riziką valstybei ir gavo kapitalą.
- (267) Pirma, Komisija mano, jog siekiant užtikrinti, kad būtų apribotas konkurencijos iškraipymas, kilęs dėl to, kad banko kapitalo lygis viršija minimalų reikalavimą (žr. (260) dalį), mažinant pagal riziką įvertintą turtą dėl paskolų restitucijos valstybei, reikėtų atitinkamai mažinti kapitalą. Todėl Portugalijos įsipareigojimas dėl BPN didžiausio kapitalo lygio yra būtinas siekiant užtikrinti, kad restruktūrizavimo pagalba būtų suderinama su vidaus rinka.
- (268) Antra, Komisija mano, kad su BPN komercinių vertybinių popierių programa susijusios [150–500] mln. EUR kredito linijos trukmė neturėtų būti ilgesnė nei [...] metai. Be to, atlygis už antrąją likvidumo liniją turėtų labiau atitikti rinkos sąlygas ir siekti Euribor +[...] bazinių punktų lygį. Kartu iki 2016 m. gruodžio 31 d. Portugalija turėtų prašyti išankstinio Komisijos pritarimo prieš CGD ar valstybei suteikiant kredito linijas ar garantijas, siekiant užtikrinti, kad šių apribojimų nebūtų vengiama. Šiuo klausimu Komisija atsižvelgia į Portugalijos įsipareigojimus dėl likvidumo linijų; jie yra būtini siekiant užtikrinti, kad restruktūrizavimo pagalba būtų suderinama su vidaus rinka.
- (269) Trečia, komunikate dėl restruktūrizavimo įsigijimų draudimas taip pat siejamas su konkurencijos iškraipymu. Komunikato 39 ir 40 punktuose paaiškinama, kad „valstybės pagalba neturi būti naudojama pakenkti tokios valstybės paramos negaunantiems konkurentams“ ir kad „bankai neturėtų naudoti valstybės pagalbos konkuruojančioms įmonėms įsigyti“. Komisija palankiai vertina (235) dalyje įtvirtintą Portugalijos įsipareigojimą iki 2016 m. gruodžio 31 d. taikyti įsigijimų draudimą.
- (270) Galiausiai BIC teisė vėl perleisti nepelningas paskolas valstybei turėtų baigti galioti [...] ir ne [...] mėnesių po pardavimo datos. Komisija mano, kad BIC turėjo galimybę peržiūrėti BPN paskolas po konkurso pradžios ir ypač po bendrojo susitarimo pasirašymo 2011 m. gruodžio 9 d. Be to, paskolų portfelis jau du kartus buvo išvalytas: 2010 m. gruodžio mėn. perleidus mažiausiai pelningas paskolas SPĮ ir vėliau tai padarė BIC, kai pirkėjas pareikalavo teisės perleisti atgal valstybei papildomas paskolų sumas, kad būtų pasiektas [110–150] proc. paskolų ir indėlių santykis.
- (271) Komisija pabrėžia, kad suteikiant BIC papildomą galimybę perleisti atgal paskolas, BIC apsaugomas nuo ekonominės padėties pablogėjimo rizikos. Labai tikėtina, kad bet koks tolesnis nepelningumas bus susijęs su ekonominės padėties pablogėjimu ir todėl turės poveikį visam bankininkystės sektoriui. BIC teisė vėl perleisti nepelningas paskolas valstybei iškraipo konkurenciją, nes kiti bankai neturi tokios galimybės. Todėl galimybė perleisti paskolas atgal galėtų būti suteikiama tik iki [...]. Šiuo požiūriu Komisija palankiai vertina Portugalijos įsipareigojimą laikytis [...] termino.

6.3.4. Iš v a d a

- (272) Jei visi 5.2 skirsnyje išdėstyti įsipareigojimai bus tinkamai įgyvendinti, 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo plane pateikta pakankamai įrodymų, kad jungtinio subjekto ilgalaikis gyvybingumas yra atkurtas, kad užtikrintas pakankamas našos pasidalijimas ir kad įdiegtos pakankamos nepagrįstą konkurencijos iškraipymą ribojančios priemonės. Todėl Komisija gali teigti, kad 2012 m. sausio mėn. restruktūrizavimo planas atitinka komunikatą dėl restruktūrizavimo.

6.3.5. S t e b ė s e n a

- (273) Komunikato dėl restruktūrizavimo 46 punkte pasakyta: kad galėtų tikrinti, ar restruktūrizavimo planas įgyvendinamas tinkamai, Komisija prašys valstybių narių teikti reguliarias ir išsamias ataskaitas. Taigi Portugalija turi teikti Komisijai tokias ataskaitas kas pusmetį nuo šio sprendimo datos.

7. Išvada

(274) Komisija apgailestauja, kad Portugalija, pažeisdama Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, neteisėtai skyrė valstybės pagalbą, kaip aprašyta 6.1.2 skirsnyje „Valstybės pagalbos kiekybinis įvertinimas“. Tačiau tą pagalbą kartu su kitomis šiame sprendime svarstomomis pagalbos priemonėmis galima laikyti suderinama, jei įgyvendinami 5.2 skirsnyje išdėstyti įsipareigojimai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Šios Portugalijos taikytos priemonės yra valstybės pagalba:
  - i. CGD iki nacionalizavimo suteiktos paskolos;
  - ii. CGD BPN po nacionalizavimo ir prieš pardavimą suteiktos paskolos ir likvidumo linijos, su valstybės garantija ar be jos;
  - iii. BPN turto ir įsipareigojimų perleidimas SPĮ balansine verte prieš pardavimą ir po jo;
  - iv. valstybės kapitalo 2012 m. vasario 15 d. injekcija;
  - v. likvidumo linijos, kurias BIC prašė CGD suteikti jungtiniam subjektui;

vi. BIC teisė perleisti valstybei indėlius, kurių kaina viršija [...] bazinių punktų, arba reikalauti, kad valstybė atlygintų skirtumą;

vii. su bylinėjimusi susijusių išlaidų perleidimas valstybei.

2. Atsižvelgiant į 5.2 skirsnyje išdėstytus įsipareigojimus, 1 dalyje išvardytos pagalbos priemonės yra suderinamos su vidaus rinka.

2 straipsnis

Per du mėnesius nuo šio sprendimo paskelbimo Portugalija praneša Komisijai apie priemones, kurių ji ėmėsi jam įgyvendinti. Be to, kas pusmetį nuo šio sprendimo datos Portugalija teikia išsamias ataskaitas apie priemones, kurių imtasi jam įgyvendinti.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2012 m. kovo 27 d.

Komisijos vardu
Joaquín ALMUNIA
Pirmininko pavaduotojas